71.933/3

1267 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 29 april 2022 (2021-2022)

Voorstel van decreet

van Els Sterckx, Jan Laeremans, Klaas Slootmans,
Suzy Wouters en Chris Janssens

Vlaamse Codex Dierenwelzijn

verzendcode: BRU

Vlaams Parlement

TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

In de afgelopen decennia is in Europa het bewustzijn gegroeid dat dieren geen voorwerpen zijn waarmee eender wat kan worden gedaan, maar dat ook dieren het recht hebben om respectvol en fatsoenlijk behandeld te worden, niet onnodig pijn te moeten lijden en hun welzijn gegarandeerd te zien. Wreedheid tegen dieren wordt terecht beschouwd als iets wat niet past in een beschaafde samenleving en zelfs als iets barbaars.

In de Vlaamse samenleving is er dan ook een groot draagvlak voor maatregelen die een humane behandeling van dieren en hun bescherming tegen onnodig lijden waarborgen.

In 1986 werd de wet betreffende de bescherming en het welzijn der dieren (de Dierenwelzijnswet van 14 augustus 1986) uitgevaardigd. Artikel 1 van die wet bepaalde aanvankelijk: "Niemand mag wetens handelingen plegen die niet door deze wet zijn voorzien en die tot doel hebben dat een dier nutteloos omkomt of nutteloos een verminking, een letsel of pijn ondergaat."

In 2007 werd die bepaling gewijzigd in: "Niemand mag, uitgezonderd bij overmacht, handelingen plegen die niet door deze wet zijn voorzien en waardoor een dier zonder noodzaak omkomt of zonder noodzaak een verminking, een letsel, of pijn ondergaat."

Op al te veel terreinen bleef de toepassing van die principes echter dode letter. Pas toen de zesde staatshervorming de bevoegdheid voor dierenwelzijn overdroeg naar Vlaanderen, werden er bescheiden stappen in de goede richting gezet voor de effectieve handhaving van het dierenwelzijn, en de aanpak van bedrijven en personen die dieren nodeloos laten lijden. Dierenwelzijn werd daarbij ook – meer dan terecht uiteraard – een afzonderlijk bevoegdheidsdomein waarvoor een minister van Dierenwelzijn bevoegd werd.

De aanvankelijke vooruitgang die werd geboekt, stokte echter. Terwijl Wallonië en Brussel inmiddels al werk hebben gemaakt van eigen dierenwelzijnswetgevingen, is de Vlaamse Regering er tot op heden niet in geslaagd de oude federale, hopeloos verouderde Dierenwelzijnswet te vervangen door eigen Vlaamse wetgeving. De Vlaamse Regering slaagt er niet in gelijke tred te houden met de groeiende empathie van de Vlaamse bevolking ten aanzien van dieren.

1. Dierenwelzijn – Vlaamse versus federale bevoegdheid

Sedert de zesde staatshervorming is de bevoegdheid voor dierenwelzijn in strikte zin overgedragen aan de gewesten. Dat bleek zeker een goede zaak te zijn. Er kwam een minister die dierenwelzijn als afzonderlijke bevoegdheid toegewezen kreeg en terwijl het dierenwelzijn op federaal niveau veeleer stiefmoederlijk werd behandeld, kreeg het beleidsdomein nu eindelijk de aandacht die het verdient. Ook landbouw – een bevoegdheid die toch wel veel raakvlakken heeft met dierenwelzijn – is een Vlaamse bevoegdheid.

Een aantal dierenwelzijnsaspecten bleven tot op heden echter nog steeds exclusief voorbehouden aan het federale niveau. Zo bleef de federale overheid bevoegd voor de dierengezondheid. De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen stelt op dat punt voor het federale bevoegdheidsluik expliciet het vol-

gende: "de normering en de daarop toepasbare controle inzake de dierengezondheid en de kwaliteit van de dierlijke producten met het oog op het verzekeren van de veiligheid van de voedselketen".

Dat heeft tot gevolg dat – ondanks de Vlaamse bevoegdheid voor dierenwelzijn – de controles op landbouwbedrijven en slachterijen nog steeds grotendeels worden uitgevoerd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Hoewel die controles overeenkomstig de bevoegdheidsverdeling focussen op het waarborgen van de veiligheid van de voedselketen, wordt daarbij gelijktijdig toegezien op het dierenwelzijn, dat daar onlosmakelijk mee verbonden is. Controleurs van het FAVV in de landbouwsector melden – conform een samenwerkingsakkoord van 2015 – mogelijke inbreuken op het dierenwelzijn aan de Vlaamse dienst Dierenwelzijn. Hoewel dierenwelzijn een Vlaamse bevoegdheid is, ontsnapt de veeteelt-, pluimvee- en kleinveesector – met toch wel het grootste aantal gedomesticeerde dieren – om die reden jammer genoeg nog al te vaak aan de rechtstreekse controle van de dienst Dierenwelzijn.

Voor de slachthuiscontroles is er in Vlaanderen sinds 2020 echter een duidelijke kentering waarneembaar. Naast de FAVV-controles in het kader van de voedselveiligheid is er onder druk van de publieke opinie alsmaar meer aandacht van de opeenvolgende Vlaamse Regeringen voor het welzijn van landbouwdieren op het moment dat ze in de Vlaamse slachthuizen het einde van het productieproces bereiken.

1.1. Kernpunten van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn

Met dit voorstel van decreet Vlaamse Codex Dierenwelzijn willen de indieners in de eerste plaats een codificatie van de in Vlaanderen geldende regels in de bestaande Dierenwelzijnswet tot stand brengen. Daarbij wordt de structuur van de oude Dierenwelzijnswet, die op dit ogenblik in het Vlaamse Gewest van kracht is, behouden, maar worden de meest recente Europese wetgeving en de hedendaagse inzichten in dierenwelzijn geïntegreerd.

In die optiek heeft dit voorstel van decreet een robuust kader, waarbij de Vlaamse Regering de verdere regelgevende invulling moet verzekeren, met bijzondere aandacht voor activiteiten en handelingen waarbij dieren worden ingezet voor ontspanningsdoeleinden of dierproeven, of waarbij dieren worden gedood: al die handelingen kunnen onnoemelijk veel dierenleed veroorzaken.

Daarnaast wordt in dit voorstel van decreet een evenwichtig kader uitgewerkt voor de identificatie van dieren en de opvang van achtergelaten dieren, alsook voor de nieuwe verplichting voor de lokale overheden om de eigenaar van een identificeerbaar kadaver dat op de openbare weg wordt aangetroffen, te waarschuwen zodat die niet langer in het ongewisse blijft over het lot van een weggelopen dier.

Op die manier zal Vlaanderen ook op het vlak van dierenwelzijn eindelijk over een eigen modern regelgevend kader kunnen beschikken waarbij aan dieren de bescherming en rechten worden toegekend die ze verdienen.

Via dit voorstel van decreet wordt ook zowel aan handhavingsdiensten als aan de rechterlijke instanties een instrument ter beschikking gesteld om in Vlaanderen paal en perk te kunnen stellen aan alle vormen van dierenverwaarlozing en mishandeling.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel begrenst het toepassingsgebied van deze Vlaamse Codex Dierenwelzijn.

Artikel 3

Dit artikel herneemt artikel 1 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 4

Dit artikel herneemt artikel 3 van de Dierenwelzijnswet, waarbij het begrippenkader alfabetisch gerangschikt wordt om de leesbaarheid te verhogen. Daarnaast worden de volgende begrippen die in de uitvoeringsbesluiten van de Dierenwelzijnswet worden gedefinieerd, opgenomen in dit artikel zodat ze eenduidig decretaal verankerd worden: circus, controlepost, dierenarts, eigenaar of houder, grensinspectieposten en plaatsen van uitgang, identificatie, identificatiegegevens, minister, rondreizende tentoonstelling, roofvogel, roofvogeldemonstraties, vervoerder, verzamelcentrum en verzorger.

Artikel 5

Dit artikel herneemt artikel 3bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 6

Dit artikel voert de mogelijkheid in om het houden van een dier te onderwerpen aan een vergunningsplicht in het kader van de dierenwelzijnsreglementering.

In het kader van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning bestaat er al een systeem van vergunningen en aktenames met betrekking tot de exploitatie van een inrichting als vermeld in rubriek 9 (dieren) van bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne met betrekking tot het houden van dieren. De finaliteit van het voormelde decreet bestaat echter in het beheersen van milieuhinder die kan worden veroorzaakt door inrichtingen of dieren die onder de toepassing van die rubriek ressorteren.

De finaliteit van deze codex bestaat in het streven naar een optimaal dierenwelzijn en verschilt dus wezenlijk van de finaliteit van het decreet van 25 april betreffende de omgevingsvergunning (het Omgevingsvergunningsdecreet). Daarom is het gepast om in het kader van de dierenwelzijnsreglementering ook in de mogelijkheid van een vergunningsplicht te voorzien.

Om administratieve overlast te beperken geldt een omgevingsvergunning of aktename die in het kader van het Omgevingsvergunningsdecreet werd verkregen, ook als vergunning in het kader van dit artikel.

Artikel 7

Dit artikel herneemt artikel 7, §1 en §4, van de Dierenwelzijnswet.

Aanvullend wordt een nieuwe regeling ingevoerd die bepaalt hoe een dierenarts moet handelen als er hem een dier wordt aangeboden dat onderworpen is aan de registratie- en identificatieplicht, maar niet geregistreerd en niet geïdentificeerd is.

Tot slot wordt, op basis van de registratie en identificatie van een dier, een weerlegbaar vermoeden van eigendom ingevoerd.

Om ook op dat punt de administratieve overlast te beperken, geldt een registratie, merking en identificatie van niet in het wild levende dieren en veebeslagen die met toepassing van de Dierengezondheidswet van 24 maart 1987 werden verricht, als een registratie en identificatie in het kader van dit artikel.

Artikel 8

Paragraaf 1 tot en met 4 van dit artikel hernemen artikel 5 van de Dierenwelzijnswet.

Met paragraaf 5 krijgt de oprichting van de Vlaamse Dierentuinencommissie een expliciete decretale verankering in deze codex.

Artikel 9

Dit artikel voert een nieuwe bepaling in, die een algemene vaardigheids- en bekwaamheidsvereiste oplegt aan de houder van elk dier.

Aan de Vlaamse Regering wordt de mogelijkheid geboden om, op basis van de behoeften van bepaalde diersoorten, bepaalde minimumvaardigheids- en bekwaamheidsvereisten op te leggen aan de houders.

Artikel 10

Dit artikel voert een nieuwe minimumleeftijdsvoorwaarde in voor het houden van een dier.

Het is gepast om, inzonderheid vanuit aansprakelijkheidsoogpunt, die leeftijd gelijk te schakelen met de leeftijd waarop iemand de burgerlijke meerderjarigheid bereikt.

Artikel 11

Dit artikel voert een nieuwe verbodsbepaling in voor het houden van bepaalde diersoorten, alsook voor het houden van niet-geregistreerde dieren die aan dergelijke registratie- en identificatieplichten zijn onderworpen.

Voor de bestaande dierentuinen die op dit ogenblik nog walvisachtigen houden, wordt met artikel 94 een overgangsbepaling met uitdoofscenario vastgesteld. Het houden van walvisachtigen in dierentuinen wordt gekoppeld aan de geldigheidsduur van de vigerende omgevingsvergunning die daarvoor vereist is in het kader van het Omgevingsvergunningsdecreet van 25 april 2014.

Het houden van dieren die uitsluitend of voornamelijk bestemd zijn voor de productie van pels, alsook van dieren die bestemd zijn voor de productie van foie gras door middel van dwangvoedering, wordt via deze bepaling voortaan expliciet verboden.

Via artikel 92, §3 en §4, worden de bepalingen van de Dierenwelzijnswet over het uitdoofscenario behouden voor de pelshouderijen en inrichtingen voor de productie van foie gras door middel van dwangvoedering die daarvoor in aanmerking kwamen.

Tot slot wordt ook een expliciet verbod ingevoerd op het houden van dieren die in het kader van deze codex aan een identificatie- en registratieplicht zijn onderworpen, maar die geen identificatieteken dragen of niet werden geregistreerd.

Artikel 12

Dit artikel legt een aantal nieuwe expliciete verboden op met betrekking tot bepaalde handelingen met dieren.

Artikel 13

Dit artikel herneemt artikel 4, §1, §2/1, §3 en §4, en artikel 9quinquies, §1, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 14

Dit artikel herneemt artikel 4, §2 en §4, van de Dierenwelzijnswet.

Daarnaast wordt in dit artikel een expliciet verbod opgenomen dat definitief paal en perk zal stellen aan het houden van de zogenaamde kettinghonden. Op basis van de huidige Dierenwelzijnswet mag een hond op het eigendom waar het dier gewoonlijk verblijft, nog steeds ongestraft voortdurend worden vastgemaakt aan een ketting, zolang die ketting voldoende lang wordt geacht.

Honden zijn echter sociale dieren en het kan niet in redelijkheid worden betwist dat kettinghonden vaak bitter weinig aandacht krijgen van hun eigenaars. Die situatie leidt bij dergelijke honden tot stress, verveling, eenzaamheid en sociaal onaangepast gedrag, wat ook de kans op gedragsproblemen vergroot, zoals agressie, bijtincidenten en onafgebroken blaffen.

Als een hond voortdurend aan een ketting aangelijnd is, houdt dat voor die hond grote gezondheidsrisico's in. De nek van een hond zit immers vol met zeer delicate en belangrijke lichaamsdelen die de fysiologische processen in het hondenlichaam sturen en de hond gezond houden. De schildklier, die zich aan de voorkant van de hals net onder het strottenhoofd bevindt, is bijvoorbeeld erg kwetsbaar. Als een hond constant aan de ketting trekt, kan dat ter hoogte van de hals dan ook leiden tot onder meer schildklierbeschadigingen, spier- en zenuwafwijkingen, of hernialetsels waarbij het bindweefsel van de tussenwervelschijven scheurt, met verlammings- of uitvalsverschijnselen aan een of meer poten tot gevolg.

Verschillende Vlaamse gemeenten hebben die gezondheids- en welzijnsrisico's voor kettinghonden al opgemerkt en daarom via een gemeentelijk (politie)reglement het houden van kettinghonden expliciet verboden binnen hun gemeentegrenzen. Dit artikel zorgt ervoor dat er voortaan een uniforme regeling geldt, zodat er definitief een einde komt aan het kettinghondenleed in Vlaanderen.

Er wordt tot slot ook een verbod ingevoerd op het gebruik bij honden en katten van halsbanden die elektrische prikkels kunnen toedienen, met uitzondering van elektrische halsbanden die gekoppeld zijn aan een onzichtbare omheining. Voor honden ligt dat voorgestelde verbod in de lijn van de houding op Europees niveau ten aanzien van elektrische halsbanden. Verschillende Europese landen, namelijk Oostenrijk, Denemarken, Finland, Duitsland, Noorwegen, Slovenië, delen van het Verenigd Koninkrijk en Zweden, hebben al een dergelijk verbod uitgevaardigd.

Elektrische halsbanden worden immers gebruikt in aversietraining. Wereldwijd is er de laatste jaren evenwel een tendens om aversietraining te ontmoedigen en beloningsgerichte training te stimuleren. De hond krijgt dan een beloning bij gewenst gedrag, dat daarna toeneemt.

Een halsband die gekoppeld is aan een onzichtbare omheining, valt niet onder het verbod in dit artikel. Het gaat om het geval waarbij een gebied wordt afgebakend met een ondergrondse omheining. Als het dier de omheining nadert, dient de halsband automatisch een elektrische prikkel toe. Omdat de hond de elektrische prikkel kan voorspellen en controleren bij dit type halsbanden, is het welzijnsrisico beperkt. Bovendien biedt dat systeem de mogelijkheid om een dier meer bewegingsvrijheid te geven binnen een niet-omheind domein.

Hoewel trainingshalsbanden op dit moment weinig ingeburgerd zijn bij katten, wordt een verbod op trainingshalsbanden met afstandsbediening ook voor die dieren ingevoerd vanuit het voorzorgsbeginsel. Er moet met andere woorden niet gewacht worden om bepaalde schadelijke activiteiten te reguleren tot die schadelijke activiteit ingeburgerd is geraakt.

Artikel 15

Dit artikel herneemt artikel 9 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 16

Dit artikel herneemt artikel 9 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 17

Dit artikel voert een nieuwe verplichting in voor de lokale besturen om onmiddellijk tot identificatie en registratie over te gaan als op hun grondgebied een niet-geïdentificeerd of niet-geregistreerd dier wordt aangetroffen dat achtergelaten is, verloren is gelopen of rondzwerft, en dat aan de identificatie- en registratieplicht onderworpen is.

Gelijktijdig wordt aan de lokale besturen de verplichting opgelegd om, zodra een geïdentificeerd en geregistreerd kadaver op hun grondgebied wordt aangetroffen, de verantwoordelijke van het dier op te sporen en daarvan op de hoogte te brengen. Het kan niet worden betwist dat de verantwoordelijken van een dier vaak jarenlang vruchteloos op zoek zijn naar hun weggelopen dier en kosten noch moeite sparen om hun dier terug te vinden. Het is in die optiek dan ook gepast dat een lokaal bestuur dat er weet van heeft dat een geïdentificeerd en geregistreerd dier niet langer in leven is, de verantwoordelijke van dat dier onverwijld daarvan op de hoogte brengt.

Artikel 18

Dit artikel herneemt artikel 5bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 19

Dit artikel voert een nieuwe bepaling in, die de Vlaamse Regering de mogelijkheid biedt om de wildgroei of uitspattingen op het vlak van het kweken van dieren aan banden te leggen. Het kan immers niet worden betwist dat dergelijke zaken aan de basis kunnen liggen van enorm veel dierenleed, waarbij onoordeelkundige kweekmethodes ook een negatieve impact kunnen hebben op de genetica van dieren.

Verder herneemt dit artikel artikel 7 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 20

Dit artikel herneemt artikel 6, §1, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 21

Dit artikel herneemt artikel 6, §1, en artikel 6bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 22

Dit artikel herneemt artikel 6, §1, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 23

Dit artikel herneemt artikel 6bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 24

Dit artikel herneemt artikel 6bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 25

Dit artikel herneemt artikel 6, §2, van de Dierenwelzijnswet.

Daarnaast voert dit artikel voor de Vlaamse Regering de mogelijkheid in om kermisattracties waarbij dieren zouden worden ingezet, te onderwerpen aan een voorafgaande vergunningsplicht in het kader van deze codex om, met het oog op het welzijn van die kermisdieren, optimaal controle en toezicht te kunnen uitoefenen.

Artikel 26

Dit artikel herneemt artikel 6, §2, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 27

Dit artikel herneemt artikel 6ter van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 92, §2, van deze codex voorziet in een uitzonderingsbepaling op het verbod, vermeld in artikel 27, 1°, om paardachtigen in te zetten in een paardencarrousel. Voor de uitbaters van een paardencarrousel die zich tijdig op rechtsgeldige wijze hebben geregistreerd en een premie hebben ontvangen voor de stopzetting van hun carrousel in het kader van het uitdoofscenario dat de Vlaamse Regering voor dit type van kermisattracties heeft bepaald, blijft artikel 6ter, derde en vierde lid, van de Dierenwelzijnswet in het Vlaamse Gewest van kracht.

Om te vermijden dat uitbaters van paardencarrousels, ter vervanging van paardachtigen, andere trek- of rijdieren zouden inzetten in hun carrousel, wordt het verbod met dit artikel uitgebreid tot die andere dieren.

Artikel 28

Dit artikel voert een expliciet verbod in om een levend dier in te zetten als prijs in kermisattracties of loterijen.

Artikel 29

Dit artikel herneemt artikel 6, §2, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 30

Dit artikel herneemt artikel 36, 2°, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 31

Dit artikel herneemt artikel 6, §3, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 32

Dit artikel herneemt artikel 6, §2, van de Dierenwelzijnswet.

Daarnaast voert dit artikel voor de Vlaamse Regering de mogelijkheid in om demonstraties waarbij roofvogels worden ingezet, te onderwerpen aan een voorafgaande vergunningsplicht om in het kader van deze codex, met het oog op het welzijn van die roofvogels, optimaal controle en toezicht te kunnen uitoefenen.

Artikel 33

Dit artikel herneemt artikel 6, §2, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 34

Dit artikel voert een aantal expliciete verbodsbepalingen in met betrekking tot handelingen met dieren in het kader van zogenaamde ontspanningsdoeleinden, waarvan dieren slachtoffer zouden kunnen worden.

Artikel 35

Dit artikel biedt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om zo nodig voorwaarden uit te vaardigen voor de vrijwaring van het welzijn van dieren die worden gebruikt voor africhting, enscenering, reclame of vergelijkbare doeleinden.

Artikel 36

Dit artikel legt in deze codex de decretale basis vast op basis waarvan de Vlaamse Regering specifieke regels met betrekking tot dierenwelzijn kan vaststellen voor het houden van de dieren voor productiedoeleinden in de landbouw.

Daarnaast vormt dit artikel de decretale grondslag op basis waarvan de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om financiële steun te verlenen voor elk initiatief waarbij, voor het houden van dieren voor productiedoeleinden in de landbouw, op vrijwillige wijze betere voorwaarden op het vlak van dierenwelzijn worden bepaald of uitgevoerd.

Tot slot voert dit artikel een aantal verbodsbepalingen in met betrekking tot het houden van dieren voor productiedoeleinden in de landbouw. Zo hebben het rookverbod en het verbod om elektrische installaties uit te baten die niet beantwoorden aan het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties (AREI) tot doel om het risico op stalbranden terug te dringen, gelet op het feit dat stalbranden jaarlijks nog steeds ontzettend veel dierenleed veroorzaken.

Artikel 37

Dit artikel herneemt artikel 10 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 38

Dit artikel herneemt artikel 10bis, 11, 11bis en 12 van de Dierenwelzijnswet.

Naast de verbodsbepalingen van de Dierenwelzijnswet die worden hernomen, worden in deze codex nog vier extra verbodsbepalingen voor de handel in dieren ingelast om handelsmisbruiken waarvan dieren het slachtoffer kunnen worden, te voorkomen.

Artikel 39

Dit artikel herneemt artikel 12bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 40

Dit artikel herneemt artikel 3, eerste lid, van verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer.

Artikel 41

Dit artikel herneemt artikel 13 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 42

Dit artikel herneemt artikel 14 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 43

Dit artikel herneemt artikel 15 van de Dierenwelzijnswet.

Daarnaast breidt dit artikel de mogelijkheden om een gewerveld dier te doden zonder voorafgaande bedwelming uit tot de dodingsacties waarin wordt voorzien krachtens het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, alsook de dodingsacties waarin wordt voorzien krachtens het Jachtdecreet van 24 juli 1997. Het doel daarvan is de dierenwelzijnsregelgeving op dat punt in overeenstemming te brengen met de voormelde Vlaamse decreten.

Artikel 44

Dit artikel herneemt artikel 16 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 45

Om schendingen van het dierenwelzijn in slachthuizen te voorkomen en bestrijden wordt, ter aanvulling van artikel 16 van verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad van 24 september 2009 inzake de bescherming van dieren bij het doden, met dit artikel de verplichting opgelegd om een videobewakingssysteem te installeren.

Met dit artikel worden ook de regels vastgelegd voor het gebruik van de videobeelden en van de videobewakingsinstallatie.

Artikel 46

Met dit artikel wordt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid geboden om verdere specifieke regels uit te vaardigen met betrekking tot de opgesomde punten die een impact kunnen hebben op het dierenwelzijn.

Artikel 47

Dit artikel legt aan de slachthuizen een verplichting op die voortvloeit uit artikel 17 van verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad van 24 september 2009 inzake de bescherming van dieren bij het doden.

Artikel 48

Dit artikel biedt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de installatie van slachtinfrastructuren, alsook de uitvoering van studies en onderzoek met het oog op de uitwerking van slachttechnieken die een beter dierenwelzijn verzekeren, te ondersteunen onder de voorwaarden die ze vaststelt.

Artikel 49

Dit artikel herneemt artikel 17 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 50

Dit artikel herneemt artikel 17bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 51

Dit artikel herneemt artikel 18 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 52

Dit artikel herneemt artikel 19 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 53

Dit artikel voorziet in de decretale omzetting van artikel 1 van richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt.

Artikel 54

Dit artikel herneemt artikel 20, §1, van de Dierenwelzijnswet.

Dit artikel voorziet daarnaast in de decretale omzetting van artikel 5, 36 en 46 van richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt.

Artikel 55

Dit artikel biedt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid om binnen de door deze codex bepaalde grenzen dierenproeven toe te staan of te verbieden. Dit artikel herneemt daarnaast artikel 20, §3 en §4, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 56

Dit artikel biedt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid om, binnen de grenzen die bepaald worden door richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, de diersoorten te bepalen die voor dierproeven mogen worden gebruikt.

Dit artikel voorziet daarnaast in een decretale omzetting van artikel 8 van richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, wat het gebruik van niet-menselijke primaten voor dierproeven betreft.

Artikel 57

Dit artikel herneemt artikel 20, §1, en artikel 23 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 58

Dit artikel voorziet in een decretale omzetting van artikel 9 van richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, wat het gebruik van in het wild gevangen dieren voor dierproeven betreft.

Artikel 59

Dit artikel voorziet in een decretale omzetting van artikel 11 van richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, wat het gebruik van zwerfdieren en verwilderde exemplaren van huisdiersoorten voor dierproeven betreft.

Artikel 60

Dit artikel herneemt artikel 21, §1, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 61

Dit artikel herneemt artikel 22 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 62

Dit artikel herneemt artikel 25 en 29 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 63

Dit artikel herneemt artikel 26 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 64

Dit artikel herneemt artikel 27 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 65

Dit artikel herneemt artikel 30/1 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 66

Dit artikel herneemt artikel 21, §2, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 67

Dit artikel herneemt artikel 21, §3, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 68

Dit artikel herneemt artikel 21, §4, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 69

Dit artikel herneemt artikel 28 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 70

Dit artikel herneemt artikel 24 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 71

Dit artikel herneemt artikel 30 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 72

Dit artikel voorziet in een decretale omzetting van artikel 33 van richtlijn 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2010 betreffende de bescherming van dieren die voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, wat de verzorging en huisvesting van proefdieren betreft.

Artikel 73

Dit artikel herneemt artikel 31 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 74

Dit artikel herneemt artikel 32 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 75

Dit artikel herneemt artikel 4, §5, en artikel 34 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 76

Dit artikel herneemt artikel 34bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 77

Dit artikel herneemt artikel 34ter van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 78

Dit artikel herneemt artikel 35 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 79

Dit artikel herneemt artikel 36 en 36bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 80

Dit artikel herneemt artikel 41 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 81

Dit artikel herneemt artikel 37 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 82

Dit artikel herneemt artikel 38 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 83

Dit artikel herneemt artikel 39 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 84

Dit artikel herneemt artikel 40 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 85

Dit artikel herneemt artikel 41bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 86

Dit artikel herneemt artikel 42, §1 tot en met §3, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 87

Dit artikel herneemt artikel 42, §4, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 88

Dit artikel herneemt artikel 42, §5 en §6, van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 89

Dit artikel herneemt artikel 42bis van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 90

Dit artikel herneemt artikel 42ter en 42quater van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 91

Dit artikel herneemt artikel 43 van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 92

Dit artikel behoudt de rechtsgronden, vermeld in de Dierenwelzijnswet, die werden uitgevaardigd in het kader van de uitdoofscenario's voor paardencarrousels, pelsdierhouderijen en inrichtingen voor de productie van foie gras door middel van dwangvoedering.

Artikel 93

Dit artikel herneemt artikel 45ter van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 94

Dit artikel voorziet, rekening houdend met het verbod op het houden van walvisachtigen, vermeld in artikel 11 van deze codex, in een overgangsbepaling voor de bestaande dierentuinen die over een rechtsgeldige omgevingsvergunning beschikken voor het houden van die diersoort.

Els STERCKX
Jan LAEREMANS
Klaas SLOOTMANS
Suzy WOUTERS
Chris JANSSENS

BIJLAGE:

Concordantietabellen

CONCORDANTIETABEL	
Wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn van dieren (versie van toepassing in het Vlaamse Gewest)	Vlaamse Codex Dierenwelzijn
Art. 1	Art. 3
[Art. 2]	
Art. 3	Art. 4
Art. 3bis	Art. 5
Art. 4, §1 Art. 4, §2 Art. 4, §2/1 Art. 4, §3 Art. 4, §4 Art. 4, §5	Art. 13, §1 Art. 14, §1 en §3 Art. 13, §4 Art. 13, §2 Art. 13, §5 en art. 14, §4 Art. 75, §2, derde lid, 4°
Art. 5	Art. 8, §1 tot en met §4
Art. 5bis	Art. 18
Art. 6, §1 Art. 6, §2 Art. 6, §3	Art. 20 tot en met 22 Art. 25, 26, 29, 32 en 33 Art. 31
Art. 6bis	Art. 21 tot en met 24
Art. 6ter	Art. 27 en 92, §2
Art. 7	Art. 7, §1 en §4, en art. 19
[Art. 8]	
Art. 9	Art. 15 en 16
Art. 9bis, §1	Art. 11, 2° en 36, §3, 4°
Art. 9bis, §2, 9ter en 9quater	Art. 92, §3
Art. 9quinquies, §1	Art. 11, 3°, en 13, §3
Art. 9quinquies, §2, 9sexies en 9septies	Art. 92, §4
Art. 10	Art. 37
Art. 10bis	Art. 38, §1, 1°
Art. 11	Art. 38, §1, 2°
Art. 11bis	Art. 38, §1, 3°
Art. 12	Art. 38, §1, 4°, §2 en §3
Art. 12bis	Art. 39
Art. 13	Art. 41
Art. 14	Art. 42
Art. 15	Art. 43
Art. 16	Art. 44
Art. 17	Art. 49
Art. 17bis	Art. 50
Art. 18	Art. 51
Art. 19	Art. 52

Art. 20, §1 Art. 20, §2 Art. 20, §3 Art. 20, §4	Art. 54, §1, en 57, §3 - 55, §1 55, §2
Art. 21, §1 Art. 21, §2 Art. 21, §3 Art. 21, §4	Art. 60 Art. 66 Art. 67 Art. 68
Art. 22	Art. 61
Art. 23, §1 Art. 23, §2	Art. 57, §1 Art. 57, §2
Art. 24	Art. 70
Art. 25	Art. 62, §1
Art. 26	Art. 63
Art. 27	Art. 64
Art. 28	Art. 69
Art. 29	Art. 62, §2
Art. 30	Art. 71
Art. 30/1	Art. 65
Art. 31	Art. 73
Art. 32	Art. 74
[Art. 33]	
Art. 34	Art. 4, §5 en artikel 75
Art. 34bis	Art. 76
Art. 34ter	Art. 77
Art. 35	Art. 78
Art. 36	Art. 30 en 79
Art. 36bis	Art. 79, 21°
Art. 37	Art. 81
Art. 38	Art. 82
Art. 39	Art. 83
Art. 40	Art. 84
Art. 41	Art. 80
Art. 41bis	Art. 85
Art. 42, §1 tot en met §3 Art. 42, §4 Art. 42, §5 en 6	Art. 86 Art. 87 Art. 88
Art. 42bis	Art. 89
Art. 42ter	Art. 90, §1
Art. 42quater	Art. 90, §2
Art. 43	Art. 91
[Art. 44]	
Art. 45	-
[Art. 45bis]	
Art. 45ter	Art. 93
Art. 46	-

CONCORDANTIETABEL	
Vlaamse Codex Dierenwelzijn	Wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn van dieren (versie van toepassing in het Vlaamse Gewest)
Art. 1	-
Art. 2	-
Art. 3	Art. 1
Art. 4	Art. 3
Art. 5	Art. 3bis
Art. 6	-
Art. 7	Art. 7
Art. 8	Art. 5
Art. 9	-
Art. 10	-
Art. 11	Art. 9bis, §1, en art. 9quinquies, §1
Art. 12	-
Art. 13	Art. 4, §1, §2/1, §3 en §4, en art. 9quinquies, §1
Art. 14	Art. 4, §2 en §4
Art. 15	Art. 9
Art. 16	Art. 9
Art. 17	-
Art. 18	Art. 5bis
Art. 19	Art. 7
Art. 20	Art. 6, §1
Art. 21	Art. 6, §1
Art. 22	Art. 6, §1
Art. 23	Art. 6bis
Art. 24	Art. 6bis
Art. 25	Art. 6, §2
Art. 26	Art. 6, §2
Art. 27	Art. 6ter
Art. 28	-
Art. 29	Art. 6, §2
Art. 30	Art. 36, 2°
Art. 31	Art. 6, §3
Art. 32	Art. 6, §2
Art. 33	Art. 6, §2
Art. 34	-
Art. 35	-
Art. 36	-
Art. 37	Art. 10
Art. 38	Art. 10bis, 11, 11bis en 12

Art. 39	Art. 12bis
Art. 40	-
Art. 41	Art. 13
Art. 42	Art. 14
Art. 43	Art. 15
Art. 44	Art. 16
Art. 45	-
Art. 46	-
Art. 47	-
Art. 48	-
Art. 49	Art. 17
Art. 50	Art. 17bis
Art. 51	Art. 18
Art. 52	Art. 19
Art. 53	-
Art. 54	Art. 20, §1
Art. 55	-
Art. 56	-
Art. 57	Art. 20, §1, en art. 23
Art. 58	-
Art. 59	-
Art. 60	Art. 21, §1
Art. 61	Art. 22
Art. 62	Art. 25 en 29
Art. 63	Art. 26
Art. 64	Art. 27
Art. 65	Art. 30/1
Art. 66	Art. 21, §2
Art. 67	Art. 21, §3
Art. 68	Art. 21, §4
Art. 69	Art. 28
Art. 70	Art. 24
Art. 71	Art. 30
Art. 72	-
Art. 73	Art. 31
Art. 74	Art. 32
Art. 75	Art. 4, §5 en art. 34
Art. 76	Art. 34bis
Art. 77	Art. 34ter
Art. 78	Art. 35
Art. 79	Art. 36 en 36bis
Art. 80	Art. 41
Art. 81	Art. 37
Art. 82	Art. 38

Art. 83	Art. 39
Art. 84	Art. 40
Art. 85	Art. 41bis
Art. 86	Art. 42, §1 tot en met §3
Art. 87	Art. 42 §4
Art. 88	Art. 42 §5 en §6
Art. 89	Art. 42bis
Art. 90	Art. 42ter en 42quater
Art. 91	Art. 43
Art. 92	-
Art. 93	Art. 45ter
Art. 94	-

VLAAMSE CODEX DIERENWELZIJN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen .....art. 1 - 4
Hoofdstuk 2. Het houden van dieren .....art. 5 - 36
Afdeling 1. Algemene bepalingen .....art. 5 - 12
Afdeling 2. Voorwaarden voor het geven van onderdak en het houden van dieren ..... art. 13 - 14
Afdeling 3. Achtergelaten, verloren en zwervende dieren ..... art. 15 - 18
Afdeling 4. Controle op de voortplanting van dieren.....art. 19
Afdeling 5. Gebruik van dieren voor ontspanningsdoeleinden ..... art. 20 - 35
Onderafdeling 1. Dierententoonstellingen ..... art. 20 - 22
Onderafdeling 2. Circussen..... art. 23 - 24
Onderafdeling 3. Kermisattracties en loterijen..... art. 25 - 28
Onderafdeling 4. Snelheids-, kracht-, behendigheids- en uithoudingswedstrijden ..... art. 29 - 31
Onderafdeling 5. Roofvogeldemonstraties..... art. 32 - 34
Onderafdeling 6. Overige evenementen..... art. 34 - 35
Afdeling 6. Het houden van dieren voor productiedoeleinden .....art. 36
Hoofdstuk 3. Handel in dieren ..... art. 37 - 39
Hoofdstuk 4. Vervoer van dieren..... art. 40 - 41
Hoofdstuk 5. De invoer en doorvoer van dieren. .....art. 42
Hoofdstuk 6. Het doden van dieren ..... art. 43 - 48
Afdeling 1. Algemene bepalingen ..... art. 43 - 44
Afdeling 2. Bijzondere bepalingen voor slachthuizen ..... art. 45 - 48
Hoofdstuk 7. Ingrepen op dieren ..... art. 49 - 52
Hoofdstuk 8. Dierproeven ..... art. 53 - 72
Afdeling 1. Toepassingsgebied .....art. 53
Afdeling 2. Algemene bepalingen ..... art. 54 - 55
Afdeling 3. Proefdieren ..... art. 56 – 59
Afdeling 4. Erkenningen voor het gebruik van dierproeven..... art. 60 - 64
Afdeling 5. Controlemechanismen ..... art. 65 - 69
Afdeling 6. Het verloop van de dierproeven ..... art. 70 - 72
Hoofdstuk 9. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn ..... art. 73 - 74
Hoofdstuk 10. Strafbepalingen ..... art. 75 - 91
Afdeling 1. Handhaving ..... art. 75 - 77
Afdeling 2. Straffen ..... art. 78 - 84
Afdeling 3. Bestuurlijke transactie .....art. 85
Afdeling 4. Inbeslagname..... art. 86 - 90
Afdeling 5. Verbeurdverklaring.....art. 91
Hoofdstuk 11. Slotbepalingen..... art. 92 - 94

VOORSTEL VAN DECREET

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet regelt het gedrag van de mens ten opzichte van gewervelde dieren.

Dit decreet is ook van toepassing op ongewervelde dieren als dat expliciet wordt bepaald.

Art. 3. Niemand mag, behalve bij overmacht, handelingen plegen die niet door dit decreet zijn bepaald en waardoor een dier zonder noodzaak omkomt of zonder noodzaak een verminking, een letsel of pijn ondergaat.

Art. 4. Voor de toepassing van deze codex wordt verstaan onder:
1° bedwelmen: iedere bewust gebruikte methode die een dier pijnloos in een staat van bewusteloosheid en gevoelloosheid brengt, met inbegrip van methodes die onmiddellijk de dood tot gevolg hebben;
2° circus: een al dan niet mobiele inrichting waarin dieren gehouden worden om kunsten te vertonen waartoe ze aangezet worden door een trainer of africhter tot vermaak van het publiek, met uitzondering van een dierentuin;
3° controlepost: controlepost als vermeld in verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad van 25 juni 1997 betreffende de communautaire criteria voor halteplaatsen en tot aanpassing van het in Richtlijn 91/628/EEG bedoelde reisschema;
4° dierenarts: dierenarts die erkend is ter uitvoering van artikel 4, derde lid, van de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde;
5° dierenasiel: al dan niet openbare instelling die beschikt over de gepaste inrichting om onderdak en de nodige zorgen te verschaffen aan verloren, achtergelaten, verwaarloosde, in beslag genomen of verbeurdverklaarde dieren;
6° dierenpension: instelling die, gedurende een beperkte tijd en tegen een vergoeding, onderdak en de nodige zorgen verleent aan honden en katten die door hun eigenaar eraan worden toevertrouwd;
7° dierentuin: elke voor het publiek toegankelijke inrichting waar levende dieren van niet-gedomesticeerde soorten worden gehouden om te worden tentoongesteld, met inbegrip van dierenparken, safariparken, dolfinaria, aquaria en gespecialiseerde verzamelingen, evenwel met uitzondering van circussen, rondreizende tentoonstellingen en handelszaken voor dieren of andere inrichtingen die de Vlaamse Regering aanwijst en waarvoor de Vlaamse Regering voorwaarden kan vaststellen voor het houden en verzorgen van de dieren;
8° dierproef: elk al dan niet invasief gebruik van een dier voor experimentele of andere wetenschappelijke doeleinden waarvan het resultaat bekend of onbekend is, of voor onderwijskundige doeleinden, die bij het dier evenveel of meer pijn, lijden, angst of blijvende schade kan veroorzaken als het inbrengen van een naald volgens goed diergeneeskundig vakmanschap. Een dierproef omvat iedere handeling waarvan het doel of het mogelijke gevolg de geboorte of het uit het ei breken van een dier is, dan wel het in een dergelijke toestand brengen en houden van een genetisch gemodificeerde dierenvariëteit, maar omvat niet het doden van dieren met als enig doel het gebruik van hun organen of weefsels;
9° bevoegde dienst: de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst die bevoegd is voor het dierenwelzijn;
10° doden: iedere bewust gebruikte methode die resulteert in de dood van een dier;
11° dwangvoedering: het onder dwang toedienen van voeder of drinken;

12° eigenaar of houder: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die permanent of tijdelijk verantwoordelijk is voor of belast is met de zorg voor dieren;
13° fokker: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die door de Vlaamse Regering te bepalen dieren fokt met het doel ze te gebruiken in proeven of hun weefsels of organen voor wetenschappelijke doeleinden te gebruiken, of die hoofdzakelijk voor die doeleinden andere dieren fokt, al dan niet met winstoogmerk;
14° gebruiker: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die, al dan niet met winstoogmerk, dieren in proeven gebruikt;
15° grensinspectieposten en plaatsen van uitgang: de grensinspectieposten en de plaatsen van uitgang, vermeld in artikel 2, d) en i), van verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97;
16° handelszaak voor dieren: instelling, met uitzondering van een landbouwbedrijf, die al dan niet toegankelijk is voor het publiek en waar dieren worden gehouden met het doel ze te verhandelen;
17° hondenkwekerij: instelling waarin teven voor de kweek worden gehouden en honden worden verhandeld uit eigen nesten of nesten van andere kwekerijen die voldoen aan de bepalingen van deze codex;
18° identificatie: het aanbrengen van een individueel, onuitwisbaar en uniek merkteken;
19° identificatiegegevens: het ras, het geslacht, de geboortedatum, de haarkleur en de vachtsoort en, in voorkomend geval, het identificatieteken;
20° inrichting: elke installatie, elk gebouw, elke groep van gebouwen of elk ander pand, met inbegrip van ruimten die niet volledig zijn afgeperkt of overdekt, alsook verplaatsbare voorzieningen;
21° kattenkwekerij: instelling waarin kattinnen voor de kweek worden gehouden en katten worden verhandeld uit eigen nesten of nesten van andere kwekerijen die voldoen aan de bepalingen van deze codex;
22° keuring: evenement waarbij dieren worden beoordeeld op basis van uiterlijke kenmerken, gedragskenmerken of prestatiekenmerken, al dan niet aan de hand van standaardkenmerken die in een rasstandaard zijn opgenomen;
23° landcommissie: een landcommissie als vermeld in artikel 2.2.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting;
24° leverancier: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die geen fokker is en die dieren levert voor het gebruik in proeven of voor het gebruik van hun weefsels of organen voor wetenschappelijke doeleinden, al dan niet met winstoogmerk;
25° markt: officieel erkende plaats waar verzamelingen van dieren worden gehouden met het doel ze te verhandelen;
26° minister: de Vlaamse minister, bevoegd voor het dierenwelzijn;
27° pelsdier: dier dat wordt gehouden met het hoofddoel om ze te doden voor het verkrijgen van de pels;
28° proefdier:
    a) de levende koppotigen die worden gebruikt of bestemd zijn om te worden gebruikt in dierproeven, of die specifiek worden gehouden opdat hun organen of weefsels voor wetenschappelijke doeleinden kunnen worden gebruikt;
    b) de levende niet-menselijke gewervelden die worden gebruikt of bestemd zijn om te worden gebruikt in dierproeven, of die specifiek worden gehouden opdat hun organen of weefsels voor wetenschappelijke doeleinden kunnen worden gebruikt, met inbegrip van hun zich zelfstandig voedende larvale vormen, alsook foetale vormen van zoogdieren met ingang van het laatste derde deel van hun normale ontwikkeling;

c) de dieren die in dierproeven gebruikt worden en die zich in een vroeger ontwikkelingsstadium dan het stadium, vermeld in het punt b), bevinden, als die dieren voorbij dat ontwikkelingsstadium in leven moeten blijven en ten gevolge van de uitgevoerde dierproeven gevaar lopen om na het bereiken van dat stadium pijn, lijden, angst of blijvende schade te ondervinden;

29° proefleider: elke persoon die de leiding heeft over een dierproef;

30° project: elk werkprogramma met een welomschreven wetenschappelijk doel dat een of meer dierproeven omvat;

31° rondreizende tentoonstelling: een mobiele inrichting waarin dieren tentoongesteld worden tot vermaak en educatie van het publiek;

32° roofvogel: vogel die behoort tot de familie van de Accipitridae, Pandionidae, Sagittariidae, Cathartidae, Falconidae, Strigidae of Tytonidae en die in gevangenschap gehouden wordt;

33° roofvogeldemonstratie: het dragen, het vrij laten uitvliegen en het tonen van een of meer roofvogels tot vermaak van publiek;

34° slachten: het doden van dieren die bestemd zijn voor menselijke consumptie;

35° tentoonstelling: verzameling van dieren die worden gehouden met het doel de eigenschappen van die dieren te laten beoordelen en vergelijken, of ze met een educatief doel voor te stellen, maar waarbij het hoofddoel er niet in bestaat de dieren te verhandelen;

36° verantwoordelijke: de natuurlijke persoon, eigenaar of houder van een dier, die er gewoonlijk een onmiddellijk beheer of toezicht op uitoefent;

37° verhandelen: dieren in de handel brengen, dieren te koop aanbieden, dieren houden, verwerven, vervoeren of tentoonstellen met het oog op de verkoop, of dieren ruilen, verkopen, of ten kosteloze of bezwarende titel afstaan;

38° vervoerder: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die voor eigen rekening of voor rekening van een derde dieren vervoert;

39° verzamelcentrum: een plaats, zoals een bedrijf, verzamelplaats of markt, waar eenhoevigen, runderen, schapen, geiten of varkens die tot verschillende bedrijven behoren en als landbouwhuisdier worden gehouden, samengebracht worden om een partij dieren te vormen;

40° verzorger: de natuurlijke persoon of de door de rechtspersoon aangewezen natuurlijke persoon die permanent of tijdelijk verantwoordelijk is voor of belast is met de zorg voor de dieren;

41° wedstrijd: evenement waarbij dieren in een competitief verband beoordeeld en gerangschikt worden op basis van uiterlijke kenmerken, gedrag, kracht en/of behendigheid.

Hoofdstuk 2. Het houden van dieren

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 5. §1. Het is verboden om dieren te houden die niet behoren tot de soorten of categorieën, vermeld in een door de Vlaamse Regering vastgestelde lijst. Die lijst doet geen afbreuk aan de wetgeving over de bescherming van bedreigde diersoorten.

§2. In afwijking van paragraaf 1 mogen dieren van andere soorten of categorieën dan die, aangewezen door de Vlaamse Regering, worden gehouden:

1° in dierentuinen;

2° door laboratoria;

3° door de volgende personen, waarbij de Vlaamse Regering de procedure bepaalt voor de toepassing van dit punt en bijzondere voorwaarden kan opleggen voor het houden en het identificeren van de dieren:

a) particulieren, op voorwaarde dat ze bewijzen kunnen voorleggen dat de dieren werden gehouden vóór de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse Regering dat de lijst, vermeld in paragraaf 1, vaststelt. Die bewijzen hoeven niet te worden voorgelegd voor de nakomelingen van die dieren, op voorwaarde dat ze zich bij de eerste eigenaar bevinden;

b) particulieren die door de Vlaamse Regering erkend worden op advies van het comité van deskundigen, vermeld in artikel 8, §2, tweede lid. De Vlaamse Regering bepaalt ook het tarief en de regels voor de betaling van de retributie voor het aanvragen van die erkenning;

4° door dierenartsen, voor zover het om dieren van derden gaat die tijdelijk diergeneeskundige verzorging nodig hebben;

5° door dierenasielen, voor zover het gaat om een verblijf van dieren die in beslag zijn genomen, waarvan afstand werd gedaan of die aangetroffen werden zonder dat vastgesteld kon worden wie de houder ervan is;

6° door handelszaken voor dieren, voor zover ze de dieren gedurende korte tijd houden en voor zover vooraf een schriftelijke overeenkomst met natuurlijke personen of rechtspersonen als vermeld in punt 1°, 2° en 3°, b), werd gesloten.

§3. Onverminderd de afwijkingen, vermeld in paragraaf 2, kan de Vlaamse Regering een verbod op het houden van soorten of categorieën die niet voorkomen op de lijst, vermeld in paragraaf 1, opleggen aan sommige van de natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in paragraaf 2, als wordt vastgesteld dat die personen het welzijn van dieren van die soorten of categorieën niet kunnen waarborgen.

Art. 6. §1. De Vlaamse Regering kan het houden van een dier onderwerpen aan een vergunningsplicht.

§2. De omgevingsvergunning of aktename voor de exploitatie van een inrichting als vermeld in rubriek 9 van bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne die overeenkomstig het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning is verleend, geldt als een vergunning voor het houden van een dier als vermeld paragraaf 1.

Art. 7. §1. De Vlaamse Regering kan het houden van een dier onderwerpen aan een identificatie- en registratieplicht, en kan daarvoor per dier een retributie en bijdrage in de kosten opleggen. Ze bepaalt de nadere identificatie- en registratieregels, alsook de wijze waarop die retributie en bijdrage worden geïnd.

§2. Als een dierenarts vaststelt dat een dier dat bij hem gebracht wordt, niet geïdentificeerd en niet geregistreerd is overeenkomstig paragraaf 1 en de uitvoeringsbesluiten ervan, gaat hij, behoudens schriftelijke weigering van de verantwoordelijke van het dier, over tot de identificatie en de registratie van het dier op kosten van de verantwoordelijke van het dier.

In voorkomend geval bewaart de dierenarts de weigering, vermeld in het eerste lid, gedurende twee jaar en bezorgt hij een afschrift ervan aan de bevoegde dienst volgens de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

§3. Als een dier overeenkomstig de door de Vlaamse Regering nader bepaalde regels geïdentificeerd en geregistreerd wordt, wordt de persoon voor wie is meegedeeld dat hij verantwoordelijk is voor het dier, geacht de eigenaar ervan te zijn. Dat vermoeden is weerlegbaar door alle rechtsmiddelen. De Vlaamse Regering kan bepalen in welke gevallen dat vermoeden niet van toepassing is.

§4. De Vlaamse Regering neemt maatregelen voor de identificatie en registratie van:

1° honden;

2° katten.

Voor de registratie van honden wordt de retributie voor de initiële registratie verhoogd met een bijdrage van 4 euro, die ook ten laste komt van de eigenaar of verantwoordelijke van het dier.

§5. De registratie, merking en identificatie van niet in het wild levende dieren en veebeslagen die overeenkomstig de Dierengezondheidswet van 24 maart 1987 werden verricht, gelden als een registratie en identificatie als vermeld in paragraaf 1.

Art. 8. §1. Onverminderd de wetgeving op de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven is voor de uitbating van de volgende inrichtingen een erkenning vereist van de Vlaamse Regering:
1° hondenkwekerijen;
2° kattenkwekerijen;
3° dierenasielen;
4° dierenpensions;
5° handelszaken voor dieren;
6° dierenmarkten;
7° dierentuinen.

De gegevens van de inrichtingen die met toepassing van het eerste lid zijn erkend, worden openbaar gemaakt.

§2. De Vlaamse Regering stelt voor de inrichtingen, vermeld in paragraaf 1, afhankelijk van de aard van de inrichting, van de gehouden diersoorten en van het aantal gehouden dieren, de voorwaarden vast met betrekking tot:
1° de aanleg en uitrusting ervan;
2° de hygiëne;
3° de veiligheid en identificatie van de dieren;
4° het kweken van dieren;
5° de diergeneeskundige controle en begeleiding.

De Vlaamse Regering kan voor de erkenning van dierentuinen de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, vaststellen op advies van het door de Vlaamse Regering opgerichte comité van deskundigen van de Vlaamse Dierentuinencommissie, vermeld in paragraaf 5.

De Vlaamse Regering kan bekwaamheidsvoorwaarden opleggen voor personen die dieren houden en verzorgen in de instellingen, vermeld in paragraaf 1.

§3. De bevoegde dienst stelt, al dan niet bijgestaan door deskundigen, voor elke erkenning vooraf een onderzoek in. De kosten die voortvloeien uit de erkenning zijn ten laste van de verzoekers, behalve als dat verzoek uitgaat van een dierenasiel. De Vlaamse Regering stelt de kosten voor die erkenning vast.

§4. De Vlaamse Regering kan op elk ogenblik de erkenning, vermeld in paragraaf 1, schorsen of intrekken als de inrichting niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoet of bij overtreding van deze codex of van de uitvoeringsbesluiten ervan.

Aan de eigenaar of de houder die een inrichting beheert waarvan de erkenning is geschorst of ingetrokken en die in die inrichting een direct toezicht uitoefent op de dieren, wordt gedurende een bepaalde of onbepaalde tijd of definitief het verbod opgelegd om die inrichting te exploiteren of om een nieuwe erkenning aan te vragen. Bovendien mag die eigenaar of houder gedurende de desbetreffende periode geen inrichting als vermeld in paragraaf 1 beheren, noch in een inrichting een direct toezicht uitoefenen op de dieren.

§5. De Vlaamse Regering richt de Vlaamse Dierentuinencommissie op, die belast is met de volgende opdrachten:
1° advies uitbrengen over de vaststelling van normen betreffende de dierentuinen en het houden van exotische dieren;
2° elke opdracht in verband met het houden van exotische dieren die door de Vlaamse Regering of de minister aan de commissie wordt toevertrouwd;
3° op eigen initiatief voorstellen doen aan de minister of de bevoegde dienst.

De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling en de werking van de Vlaamse Dierentuinencommissie, alsook de regels voor de aanwijzing van de leden. De leden zijn deskundigen die erkend zijn op basis van studies of gespecialiseerde vaardigheden met betrekking tot het gedrag van de diersoorten, de voorwaarden voor de huisvesting van dieren of de pedagogische aspecten in dierentuinen.

De Vlaamse Dierentuinencommissie bezorgt jaarlijks een activiteitenverslag aan de minister.

Art. 9. Niemand mag een dier houden zonder daarvoor over de vereiste vaardigheden en bekwaamheden te beschikken.

De Vlaamse Regering kan, na advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn, vermeld in artikel 73, de nadere regels vaststellen voor de specifieke vaardigheden en bekwaamheden die vereist zijn voor het houden van dieren die tot een bepaalde diersoort behoren.

Art. 10. Een natuurlijk persoon mag pas vanaf de volle leeftijd van 18 jaar een dier houden.

Art. 11. Het is verboden om de volgende dieren te houden:
1° walvisachtigen;
2° dieren die uitsluitend of voornamelijk voor de productie van pels bestemd zijn;
3° dieren die voor de productie van foie gras door middel van dwangvoedering bestemd zijn;
4° dieren die onderworpen zijn aan de identificatie- en registratieplicht, vermeld in artikel 7, maar die geen identificatieteken dragen of niet werden geregistreerd.

Art. 12. Het is verboden om:
1° een dier achter te laten;
2° seksuele betrekkingen te hebben met een dier.

Afdeling 2. Voorwaarden voor het geven van onderdak en het houden van dieren

Art. 13. §1. Ieder persoon die een dier houdt, verzorgt of te verzorgen heeft, verschaft dat dier in overeenstemming met de aard, de fysiologische en ethologische behoeften, de gezondheidstoestand, alsook de graad van ontwikkeling, aanpassing of domesticatie van dat dier, de gepaste:
1° voeding;
2° verzorging;
3° huisvesting.

§2. De verlichting, temperatuur, vochtigheidsgraad, verluchting, luchtcirculatie en overige milieuvoorwaarden van het verblijf van de dieren stemmen overeen met de fysiologische en ethologische behoeften van de soort.

§3. Het dwangvoederen van dieren is verboden, behalve om medische redenen of voor dierproeven die worden uitgevoerd volgens de bepalingen in hoofdstuk 8.

§4. Elk dier dat buiten wordt gehouden, beschikt over een natuurlijke beschutting of een schuilhok die het dier kan beschermen tegen de schadelijke gevolgen van wind, zon en regen.

Bij gebrek aan een schuilplaats als vermeld in het eerste lid en bij weersomstandigheden die van invloed kunnen zijn op het welzijn, wordt het dier op een geschikte plaats ondergebracht.

§5. De Vlaamse Regering kan extra voorwaarden vaststellen voor het houden en de huisvesting van de verschillende soorten en categorieën dieren.

Art. 14. §1. Niemand mag de bewegingsvrijheid van het dier dat hij houdt, verzorgt of te verzorgen heeft, in die mate beperken dat het aan vermijdbare pijnen, lijden of letsels is blootgesteld.

§2. Het is verboden om:
1° een hond aan een ketting of op een andere manier vast te leggen op de eigendom waar het dier gewoonlijk verblijft;
2° een hond of een kat een halsband te laten dragen die elektrische prikkels toedient, of dat type halsbanden te verhandelen. Elektrische halsbanden die gekoppeld zijn aan een onzichtbare omheining, vormen een uitzondering op dit verbod.

§3. Onverminderd de bepalingen, vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2, 1°, moet een dier dat gewoonlijk of voortdurend wordt vastgemaakt of opgesloten, voldoende ruimte en bewegingsvrijheid krijgen, in overeenstemming met zijn fysiologische en ethologische behoeften.

§4. De Vlaamse Regering kan:
1° extra regels voor de bewegingsvrijheid van de verschillende soorten en categorieën dieren vaststellen;
2° sommige methodes die de bewegingsvrijheid van een dier beperken, verbieden.

§5. Dit artikel doet geen afbreuk aan de normen die zijn vastgesteld voor de kwekerijen van dieren die voor productiedoeleinden in de landbouw worden gehouden.

Afdeling 3. Achtergelaten, verloren en zwervende dieren

Art. 15. §1. De gemeente beheert de dieren die op haar grondgebied zijn achtergelaten, verloren zijn gelopen of rondzwerven overeenkomstig deze afdeling. Ze kan een overeenkomst sluiten om een dierenasiel of een dierentuin aan te wijzen waaraan die dieren overeenkomstig artikel 16, derde lid, rechtstreeks worden toevertrouwd. Die aanwijzing wordt aan de bevolking bekendgemaakt.

De Vlaamse Regering kan de minimale inhoud van de overeenkomst, vermeld in het eerste lid, vaststellen en bepalen volgens welke voorwaarden de dieren aan het dierenasiel worden toevertrouwd.

Art. 16. §1. Ieder persoon die een zwervend, verloren of achtergelaten dier opvangt, is verplicht om dat dier binnen vier dagen toe te vertrouwen aan het gemeentebestuur van de plaats waar hij het dier heeft opgevangen of van zijn woonplaats.

Het gemeentebestuur vertrouwt het dier zonder uitstel en naargelang van het geval, toe aan:
1° een persoon die het een behoorlijke verzorging en huisvesting verzekert;
2° een dierenasiel;
3° een dierentuin.

Het gemeentebestuur kan een dierenasiel aanwijzen waaraan het dier rechtstreeks kan worden toevertrouwd door de persoon die het heeft opgevangen. Aan de verplichting, vermeld in het eerste lid, is voldaan als het dier aan een door het gemeentebestuur aangewezen dierenasiel wordt toevertrouwd. Dat asiel brengt het gemeentebestuur onmiddellijk op de hoogte van de ontvangst van het dier.

Bij de aankomst van een dier waarvoor een identificatie- en registratieplicht geldt, gaat de persoon die overeenkomstig het tweede lid voor de huisvesting ervan zorgt, na of het dier een identificatieteken draagt. Voor de dieren die een identificatieteken dragen, probeert de voor de verzorging van het dier verantwoordelijke persoon, na identificatie van het dier, om de verantwoordelijke van het dier terug te vinden en waarschuwt die verantwoordelijke persoon zo spoedig mogelijk.

§2. Een dier dat aan een dierenasiel of dierentuin wordt toevertrouwd, moet ten minste vijftien dagen na de besteding ter beschikking van de eigenaar worden gehouden.

Als het gemeentebestuur of het dierenasiel dat door het gemeentebestuur is aangewezen, het dier toevertrouwt of afstaat aan een persoon, is die persoon ertoe gehouden om het dier gedurende een termijn van ten minste 45 dagen ter beschikking van zijn vroegere eigenaar te houden, te rekenen vanaf het ogenblik dat het dier met toepassing van paragraaf 1, eerste lid, aan het gemeentebestuur of met toepassing van paragraaf 1, derde lid, aan het door het gemeentebestuur aangewezen dierenasiel werd toevertrouwd.

De termijn, vermeld in het tweede lid, bedraagt vijftien dagen als het gaat om een hond.

Na het verstrijken van de termijn, vermeld in het eerste of tweede lid, wordt de houder van rechtswege eigenaar van het dier, vermeld in het eerste lid.

De eigenaar van een zwervend, verloren of achtergelaten dier is een vergoeding verschuldigd voor de opname, en voor de verzorgings- en hoedekosten van dat dier, ongeacht of die eigenaar het dier al of niet terugeist. De kosten worden teruggevorderd door het dierenasiel, vermeld in paragraaf 1, derde lid. Als het dier door de gemeente geplaatst werd bij een persoon, in een dierentuin of in een ander asiel dan de persoon, de dierentuin of het asiel, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, dan zal het gemeentebestuur de kosten voor hun rekening terugvorderen.

§3. De termijnen, vermeld in paragraaf 2, worden niet in acht genomen als een dierenarts oordeelt dat het dier moet worden gedood. In dat geval houdt die dierenarts de identificatiegegevens van het dier, aangevuld met de redenen voor de euthanasie, gedurende één jaar bij ten behoeve van de vroegere eigenaar van het dier.

§4. Als het dier niet toevertrouwd kan worden op de wijze, vermeld paragraaf 1, tweede lid, kan de burgemeester beslissen het te laten doden overeenkomstig het advies van de bevoegde dienst.

§5. De eigenaar van het dier kan geen recht op een vergoeding laten gelden.

Art. 17. §1. Als een gemeentebestuur vaststelt dat een op haar grondgebied achtergelaten, verloren of zwervend dier moet voldoen aan de identificatie- en registratieplicht, vermeld in artikel 5, §5, maar geen identificatieteken draagt, gaat het bestuur, behoudens in de gevallen, vermeld in artikel 16, §3 en §4, onverwijld over tot de identificatie en registratie van het dier.

§2. Als een dier dat het voorwerp uitmaakt van een identificatie- en registratieplicht, dood wordt teruggevonden op het openbaar domein en identificatie mogelijk is, identificeert het gemeentebestuur het dier en brengt het de verantwoordelijke van het dier daarvan op de hoogte.

Het gemeentebestuur kan de gemaakte kosten voor het ruimen en verwerken van het kadaver terugvorderen van de verantwoordelijke van het dier.

Art. 18. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering subsidies verlenen aan de dierenasielen die zijn erkend overeenkomstig artikel 8.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels van de subsidies, vermeld in het eerste lid.

Afdeling 4. Controle op de voortplanting van dieren

Art. 19. §1. Om hun welzijn te verzekeren kan de Vlaamse Regering maatregelen nemen om de voortplanting van sommige dieren te beperken. Die maatregelen kunnen betrekking hebben op een specifieke groep dieren of op één bepaald dier.

De Vlaamse Regering kan financiële steun verlenen voor elk initiatief van voortplantingscontrole volgens de voorwaarden die ze zelf bepaalt.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, doen geen afbreuk aan de regelgevingen die van toepassing zijn op dieren die worden gehouden voor productiedoeleinden in de landbouw.

§2. De Vlaamse Regering neemt maatregelen voor het vermijden van overbevolking door honden en katten.

Afdeling 5. Gebruik van dieren voor ontspanningsdoeleinden

Onderafdeling 1. Dierententoonstellingen

Art. 20. §1. De Vlaamse Regering kan dierententoonstellingen onderwerpen aan een voorafgaande vergunningsplicht.

§2. De Vlaamse Regering kan, naargelang van de categorieën en soorten van de tentoongestelde dieren, maatregelen voorschrijven om hun welzijn tijdens tentoonstellingen te verzekeren.

De Vlaamse Regering kan bovendien bekwaamheidsvoorwaarden opleggen aan de personen die dierententoonstellingen organiseren.

Art. 21. §1. In afwijking van artikel 20 is het houden en gebruiken van dieren in rondreizende tentoonstellingen verboden.

§2. De Vlaamse Regering stelt de lijst vast van gedomesticeerde dieren die in afwijking van paragraaf 1 gehouden en gebruikt kunnen worden in rondreizende tentoonstellingen.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de vrijwaring van het welzijn van die dieren. De voorwaarden hebben betrekking op:
1° de administratieve en technische voorwaarden voor de identificatie van de dieren en hun eigenaar;
2° de diergeneeskundige begeleiding;
3° de verzorging;
4° de huisvesting;

5° het vervoer;
6° de vaccinatiestatus van de dieren;
7° de omgang met de dieren;
8° het aantal dieren;
9° de bekwaamheid van het personeel;
10° de standplaatsen.

Art. 22. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de organisatoren van tentoonstellingen en de personen die ze hebben aangesteld, samenwerken met de door de Vlaamse Regering aangewezen personen om de controle op die tentoonstellingen, in het bijzonder op de maatregelen, vermeld in artikel 20 en 21, alsook op het gebruik van de stoffen, vermeld in artikel 30, te organiseren.

Onderafdeling 2. Circussen

Art. 23. §1. Het houden en het gebruiken van dieren in circussen is verboden.

§2. De Vlaamse Regering stelt de lijst vast van gedomesticeerde dieren die in afwijking van paragraaf 1 gehouden en gebruikt kunnen worden in circussen.

De Vlaamse Regering kan het houden en het gebruiken in een circus van dieren als vermeld in het eerste lid onderwerpen aan een voorafgaande vergunningsplicht.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de vrijwaring van het welzijn van die dieren. Die voorwaarden hebben betrekking op:
1° de administratieve en technische voorwaarden voor de identificatie van de dieren en hun eigenaar;
2° de diergeneeskundige begeleiding;
3° de verzorging;
4° de huisvesting;
5° het vervoer;
6° de vaccinatiestatus van de dieren;
7° de omgang met de dieren;
8° het aantal dieren;
9° de bekwaamheid van het personeel;
10° de standplaatsen.

Art. 24. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de circusdirectie en de personen die de directie heeft aangesteld, samenwerken met de door de Vlaamse Regering aangewezen personen om de controle op hun circus, in het bijzonder op de maatregelen, vermeld in artikel 23, te organiseren.

Onderafdeling 3. Kermisattracties en loterijen

Art. 25. §1. De Vlaamse Regering kan kermisattracties waarbij dieren worden ingezet, onderwerpen aan een voorafgaande vergunningsplicht.

§2. De Vlaamse Regering kan voor elk type van kermisattractie waarbij dieren worden ingezet, de voorwaarden voor de vrijwaring van het welzijn van die dieren vastleggen. Die voorwaarden hebben minstens betrekking op:
1° de administratieve en technische voorwaarden voor de identificatie van de dieren en hun eigenaar;
2° de diergeneeskundige begeleiding;
3° de verzorging;
4° de huisvesting;
5° het vervoer;
6° de vaccinatiestatus van de dieren;

7° de omgang met de dieren;
8° het aantal dieren;
9° de bekwaamheid van het personeel;
10° de standplaatsen.

Art. 26. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de exploitanten van een kermisattractie waarbij dieren worden ingezet en de personen die ze hebben aangesteld, met de door de Vlaamse Regering aangewezen personen samenwerken om de controle op hun kermisattractie, in het bijzonder op de maatregelen vermeld in artikel 25, te organiseren.

Art. 27. Het is verboden:
1° paardachtigen te gebruiken in een paardencarrousel;
2° andere dieren dan die, vermeld in punt 1°, als trek- of rijdier te gebruiken in een kermisattractie als die dieren zich alleen op een monotone wijze en binnen een beperkte oppervlakte kunnen verplaatsen.

Art. 28. Het is verboden om een levend dier in te zetten als prijs in kermisattracties of loterijen.

Onderafdeling 4. Snelheids-, kracht-, behendigheids- en uithoudingswedstrijden

Art. 29. §1. De Vlaamse Regering kan wedstrijden waaraan dieren deelnemen, onderwerpen aan een voorafgaande vergunningsplicht.

§2. De Vlaamse Regering kan voor elk type wedstrijd waaraan dieren deelnemen, de voorwaarden voor de vrijwaring van het welzijn van die dieren vastleggen. Die voorwaarden gelden voor:
1° de organisatoren van wedstrijden en de personen die ze hebben aangesteld;
2° de eigenaars of houders die met hun dieren aan wedstrijden deelnemen.

Die voorwaarden hebben minstens betrekking op:
1° de administratieve en technische voorwaarden voor de identificatie van de dieren en hun eigenaar;
2° de diergeneeskundige begeleiding tijdens de wedstrijddagen;
3° de verzorging;
4° de huisvesting tijdens de wedstrijddagen;
5° het vervoer naar en van de wedstrijd;
6° de vaccinatiestatus van de dieren;
7° de omgang met de dieren;
8° de deelnamebeperkingen op basis van diersoort, leeftijd en fysieke geschiktheid van het dier;
9° de beperkingen die worden opgelegd voor onder meer de afstand, het wedstrijdparcours, de moeilijkheidsgraad, de rustintervallen tussen opeenvolgende wedstrijden en duur van de wedstrijden;
10° de bekwaamheid van het personeel;
11° de standplaatsen tijdens de wedstrijddagen.

Art. 30. De Vlaamse Regering legt de verboden stoffen vast die als doel hebben de prestaties van dieren te beïnvloeden of die het testen van dergelijke stoffen kunnen verhinderen.

Art. 31. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de organisatoren van wedstrijden en de personen die ze hebben aangesteld, samenwerken met de door de Vlaamse Regering aangewezen personen om de controle op die wedstrijden, in het bijzonder op de maatregelen, vermeld in artikel 29, alsook op het gebruik van de stoffen, vermeld in artikel 30, te organiseren.

Onderafdeling 5. Roofvogeldemonstraties

Art. 32. §1. De Vlaamse Regering kan roofvogeldemonstraties onderwerpen aan een voorafgaande vergunningsplicht.

§2. De Vlaamse Regering kan voor elk type demonstratie waarbij roofvogels worden ingezet, de voorwaarden voor de vrijwaring van het welzijn van die vogels vastleggen. Die voorwaarden hebben minstens betrekking op:
1° de administratieve en technische voorwaarden voor de identificatie van de vogels en hun eigenaar;
2° de diergeneeskundige begeleiding;
3° de verzorging;
4° de huisvesting;
5° het vervoer;
6° de vaccinatiestatus van de vogels;
7° de omgang met de vogels;
8° het aantal vogels;
9° de bekwaamheid van het personeel;
10° de standplaatsen.

Art. 33. De Vlaamse Regering kan de wijze bepalen waarop de organisatoren van roofvogeldemonstraties en de personen die ze hebben aangesteld, samenwerken met de door de Vlaamse Regering aangewezen personen om de controle op die demonstraties, in het bijzonder op de maatregelen, vermeld in artikel 32, te organiseren.

Onderafdeling 6. Overige evenementen

Art. 34. Het is verboden om:
1° dierengevechten of schietoefeningen op dieren te organiseren, er met zijn dieren of als toeschouwer aan deel te nemen, er op welke wijze ook medewerking aan te verlenen, over de uitslag ervan weddenschappen te organiseren of aan die weddenschappen deel te nemen;
2° een dier te gebruiken voor africhting, enscenering, reclame of vergelijkbare doeleinden als dat kan leiden tot vermijdbare pijn, lijden of letsels;
3° honden te gebruiken als dieren voor de tractie, behoudens afwijkingen die de Vlaamse Regering onder bepaalde voorwaarden kan toekennen.

Art. 35. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen voor de vrijwaring van het welzijn van dieren die worden gebruikt voor africhting, enscenering, reclame of vergelijkbare doeleinden.

Afdeling 6. Het houden van dieren voor productiedoeleinden in de landbouw

Art. 36. §1. De Vlaamse Regering kan specifieke regels met betrekking tot dierenwelzijn vaststellen voor dieren die worden gehouden voor productiedoeleinden in de landbouw.

§2. De Vlaamse Regering kan financiële steun verlenen voor elk initiatief waarbij, voor het houden van dieren, op vrijwillige wijze betere voorwaarden voor het dierenwelzijn worden bepaald of uitgevoerd. Ze bepaalt de voorwaarden voor die steun.

§3. Het is verboden om:
1° te roken in inrichtingen waarin dieren voor productiedoeleinden in de landbouw worden gehouden. Dat rookverbod wordt aan elke toegang tot de inrichting en in de lokalen bekendgemaakt aan de hand een pictogram;

2° in de lokalen en inrichtingen waarin dieren voor productiedoeleinden in de landbouw worden gehouden, elektrische installaties te plaatsen en te exploiteren die niet beantwoorden aan het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties;
3° een in het wild gevangen dier voor landbouwproductiedoeleinden te gebruiken;
4° houderijen waarin pelsdieren uitsluitend of voornamelijk voor de productie van pels worden gehouden, op te starten, te exploiteren of aan te houden;
5° een inrichting voor de productie van foie gras door middel van dwangvoedering op te starten, te exploiteren of aan te houden.

Hoofdstuk 3. Handel in dieren

Art. 37. De Vlaamse Regering kan voorwaarden opleggen aan de verhandeling van dieren met het doel die dieren te beschermen en hun welzijn te verzekeren.

Die voorwaarden hebben alleen betrekking op:
1° de leeftijd van de te koop aangeboden dieren;
2° de identificatie;
3° de informatie aan de koper en de getuigschriften in verband daarmee;
4° de preventieve behandeling tegen ziekten;
5° de verpakking;
6° de aanbieding;
7° de tentoonstelling voor de verhandeling.

Art. 38. §1. Het is verboden om:
1° een kredietovereenkomst te sluiten in de zin van titel 4 van boek VII van het Wetboek van economisch recht met het oog op de aankoop van een gezelschapsdier;
2° dieren af te staan onder kosteloze of bezwarende titel aan personen jonger dan 18 jaar;
3° reclame te maken, daarin begrepen het plaatsen van advertenties, met het oog op het verhandelen van diersoorten die niet voorkomen in de lijst, vermeld in artikel 5, §1. Die verbodsbepaling geldt ook voor honden en katten, tenzij het gaat om advertenties in vaktijdschriften of als de reclame wordt gemaakt door personen die een erkende instelling als vermeld in artikel 8, §1, bezitten;
4° honden en katten te verhandelen op de openbare weg, op markten, beurzen, salons, tentoonstellingen en bij soortgelijke gelegenheden. Het verhandelen van honden en katten is alleen bij de koper thuis toegestaan als het initiatief van de koper zelf uitgaat;
5° huis-aan-huisbezoeken af te leggen met als doel een dier te verhandelen of weg te geven;
6° saldo's, kortingen en rabatten aan te plakken voor het in de handel brengen van een dier;
7° een dier in de vorm van gezamenlijke verkoop aan te bieden;
8° een dier te verhuren en te huren, behalve in de gevallen die door de Vlaamse Regering worden toegestaan.

De verbodsbepalingen, vermeld in het eerste lid, 1°, 5°, 6° en 8°, zijn niet van toepassing op dieren die worden gehouden voor productiedoeleinden in de landbouw.

§2. De Vlaamse Regering kan het verbod, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 4°, uitbreiden tot andere soorten of categorieën van dieren. De Vlaamse Regering kan evenwel ontheffing van dat laatste verbod verlenen voor het verhandelen op markten door personen die een erkende handelszaak voor dieren exploiteren.

§3. Om impulsaankopen tegen te gaan en de socialisatie van honden en katten te bevorderen mogen in de winkelruimte of in aanhorigheden van de handelszaken voor de verhandeling van dieren geen katten of honden gehouden of tentoongesteld worden. Die handelszaken kunnen evenwel optreden als tussenpersoon bij het verhandelen van katten en honden.

In afwijking van het eerste lid kan de eigenaar of de uitbater van een handelszaak voor dieren tegelijk ook een hondenkwekerij of een kattenkwekerij uitbaten als de vereiste voorwaarden vervuld zijn.

De Vlaamse Regering kan de nodige extra maatregelen uitvaardigen om impulsaankopen tegen te gaan en de socialisatie van honden en katten die te koop worden aangeboden te bevorderen.

Art. 39. De Vlaamse Regering kan voorwaarden opleggen aan personen en verenigingen die voor adoptie bestemde dieren aanvoeren vanuit het buitenland.

Die voorwaarden hebben tot doel het welzijn van de dieren te garanderen en hebben betrekking op de huisvestingsvoorwaarden in het land van oorsprong, de leeftijd, de sterilisatie, de behandeling tegen ziekten, het gedrag, de identificatie, de informatie aan de adoptanten en het vervoer van de dieren.

Hoofdstuk 4. Vervoer van dieren

Art. 40. Het is verboden dieren te vervoeren of te laten vervoeren op zodanige wijze dat hun waarschijnlijk letsel of onnodig lijden wordt berokkend.

Art. 41. §1. De Vlaamse Regering kan, naargelang van de soorten of groepen van dieren, hun fysieke toestand, de aard van de vervoermiddelen en de verpakkingen, en de aard, de duur en de omstandigheden van het vervoer, voorwaarden stellen met betrekking tot:
1° de vervoermiddelen of delen ervan en de verpakkingen;
2° het laden en de berging van dieren in vervoermiddelen en verpakkingen, alsook het lossen van dieren;
3° de begeleiding en de verzorging van de dieren tijdens het vervoer;
4° het vervoer zelf, daarin begrepen de duur, de afstand en de omstandigheden;
5° de documenten die moeten worden bijgehouden;
6° de bekwaamheid van bestuurders en verzorgers, en van het personeel dat in verzamelcentra, controleposten of bij vervoerders omgaat met dieren, het organiseren van een opleiding voor die personen en de lesgevers die de opleiding mogen verstrekken;
7° het organiseren van examens over de vereiste vakbekwaamheid van bestuurders en verzorgers. De Vlaamse Regering bepaalt het tarief van de retributie voor deelname aan die examens. Die retributie wordt geïnd door en is bestemd voor de onafhankelijke erkende instellingen die de examens organiseren;
8° het afleveren, schorsen en intrekken van het getuigschrift van vakbekwaamheid voor bestuurders en verzorgers.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor het certificaat van goedkeuring van het wegvervoermiddel, vermeld in artikel 18 van de verordening (EG) Nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van verordening (EG) nr. 1255/97. De Vlaamse Regering bepaalt ook het tarief en de regels voor de betaling van een retributie voor het toekennen van het certificaat van goedkeuring.

§2. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen om in bijzondere gevallen ontheffingen of vrijstellingen te verlenen van de voorwaarden, vermeld paragraaf 1, eerste lid, en aan die ontheffingen of vrijstellingen verplichtingen of beperkingen te verbinden, voor zover die ontheffingen of vrijstellingen niet ingaan tegen de bepalingen van verordening (EG) Nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van verordening (EG) nr. 1255/97.

Hoofdstuk 5. De invoer en doorvoer van dieren

Art. 42. §1. Met het oog op de bescherming en het welzijn van de dieren kan de Vlaamse Regering de voorwaarden voor de in- en doorvoer van dieren bepalen, inzonderheid met betrekking tot:
1° de diersoorten;
2° hun aantal;
3° de afleveringsvoorwaarden van de vergunningen en de controle aan de grenzen;
4° de maatregelen op het ogenblik van de aankomst met betrekking tot de afhaling, verzorging en tijdelijke onderbrenging van de dieren, gelet op hun fysieke toestand, alsook de vergoedingen die de door de Vlaamse Regering aangewezen personen daarvoor verschuldigd zijn.

§2. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen om in bijzondere gevallen afwijkingen of ontheffingen van de voorwaarden, vermeld in paragraaf 1, te verlenen en aan die afwijkingen of ontheffingen verplichtingen of beperkingen te verbinden, voor zover die afwijkingen of ontheffingen niet ingaan tegen de bepalingen van verordening (EG) Nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van verordening (EG) nr. 1255/97.

Hoofdstuk 6. Het doden van dieren

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 43. §1. Een gewerveld dier mag alleen worden gedood na voorafgaande bedwelming. Het mag alleen gedood worden door een persoon die daarvoor de nodige kennis en bekwaamheid heeft en volgens de voor het dier minst pijnlijke, snelste en meest selectieve methode.

In afwijking van het eerste lid mag een gewerveld dier gedood worden zonder voorafgaande bedwelming:
1° in geval van overmacht;
2° bij jacht of visvangst;
3° in het kader van de bestrijding van schadelijke organismen;
4° in geval van dodingsacties waarin wordt voorzien krachtens het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu;
5° in geval van dodingsacties waarin wordt voorzien krachtens het Jachtdecreet van 24 juli 1997.

§2. Als dieren worden geslacht volgens speciale methoden die vereist zijn voor religieuze riten, is de bedwelming omkeerbaar en is de dood van het dier niet het gevolg van de bedwelming.

Art. 44. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor:
1° de methoden voor het bedwelmen en het doden van dieren volgens de omstandigheden en de diersoort;
2° de bouw, de inrichting en de uitrusting van slachthuizen;

3° de garantie op een onafhankelijk optreden van de functionaris voor het dierenwelzijn;
4° de bekwaamheid van de functionaris voor het dierenwelzijn, het personeel in de slachthuizen en de personen die betrokken zijn bij het doden van dieren, met inbegrip van de inhoud en organisatie van de opleidingen en examens, en de aflevering, intrekking en schorsing van de getuigschriften die in dat kader zijn afgeleverd.

§2. De Vlaamse Regering kan inrichtingen erkennen voor het gegroepeerd slachten van dieren voor particulier huishoudelijk verbruik en kan de voorwaarden bepalen voor het slachten buiten een slachthuis van dieren voor particulier huishoudelijk verbruik.

Afdeling 2. Bijzondere bepalingen voor slachthuizen

Art. 45. §1. Elk slachthuis moet beschikken over een videobewakingsinstallatie, zodat kan worden nagegaan of de voorwaarden inzake dierenwelzijn worden nageleefd en, in voorkomend geval, overtredingen kunnen worden vastgesteld.

De in het eerste lid bedoelde installatie moet op strategische plaatsen gebonden aan het dierenwelzijn geplaatst worden.

§2. De beelden van de toezichtcamera's worden alleen gebruikt:
1° om de overtredingen van deze codex, van de uitvoeringsbesluiten ervan of van de Europese normen inzake dierenwelzijn te controleren, vast te stellen en te bestraffen;
2° voor de interne opleiding van het personeel van het slachthuis.

Alleen de volgende personen hebben toegang tot de beelden:
1° de verantwoordelijke voor het dierenwelzijn van het slachthuis, vermeld in artikel 2 van de verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad van 24 september 2009 inzake de bescherming van dieren bij het doden;
2° de personen die belast worden met de controle op de naleving van deze codex, van de uitvoeringsbesluiten ervan of van de Europese normen inzake dierenwelzijn.

De video's worden gedurende een periode van veertig kalenderdagen na hun registratie bewaard. Tijdens die termijn liggen de video's ter inzage van de personen, vermeld in het tweede lid.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt:
1° de voorwaarden voor de videobewaking, met inbegrip van de verplichte registratieperiodes en de strategische plaatsen, vermeld in paragraaf 1;
2° de slachthuizen die vrijgesteld worden van de verplichting, vermeld in paragraaf 1, voor zover het dierenwelzijn er via andere middelen kan worden verzekerd;
3° de informatie- en overlegmaatregelen in het slachthuis, wat de aanwezigheid van camera's betreft;
4° de administratieve dienst die verantwoordelijk is voor de verwerking van de videogegevens.

Art. 46. De Vlaamse Regering stelt de voorwaarden en de nadere regels vast voor:
1° de vaardigheid van het personeel van de slachthuizen en van de personen die deelnemen aan het doden van de dieren, met inbegrip van de organisatie van opleidingen en examens, alsook het afleveren, intrekken en opschorten van getuigschriften die in dat kader zijn afgeleverd;
2° de kwalificatie van de personen die gemachtigd zijn om het doden van een dier uit te voeren;

3° de controle en de autocontrole van de slachtvoorwaarden vanaf het moment waarop de dieren in het slachthuis aankomen tot op het moment dat ze gedood worden;
4° de bouw, inrichting en uitrusting van slachthuizen;
5° het gebruik van producten of materiaal dat bestemd is voor het doden van dieren.

Art. 47. Het slachthuis wijst een persoon aan die gemachtigd wordt om toezicht te houden op de naleving van de bepalingen en van de besluiten die krachtens dit hoofdstuk worden genomen. De gemachtigde persoon geeft alle in dat kader vastgestelde toestanden aan volgens de voorwaarden en procedures die de Vlaamse Regering bepaalt.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de kwalificatie van de gemachtigde persoon, vermeld in het eerste lid.

Art. 48. De Vlaamse Regering kan de installatie van slachtinfrastructuren, alsook de uitvoering van studies en onderzoeken met het oog op de uitwerking van slachttechnieken die een beter dierenwelzijn verzekeren, ondersteunen volgens de voorwaarden die ze bepaalt.

Hoofdstuk 7. Ingrepen op dieren

Art. 49. Dit hoofdstuk is niet van toepassing op de dierproeven, vermeld in hoofdstuk 8.

Art. 50. §1. Het is verboden een of meer ingrepen bij een gewerveld dier te verrichten waarbij een of meer gevoelige delen van het lichaam worden verwijderd of beschadigd.

§2. Paragraaf 1 is niet van toepassing op:
1° ingrepen waarvoor een diergeneeskundige noodzaak bestaat;
2° ingrepen die op grond van de wetgeving op de dierenziektebestrijding verplicht zijn;
3° ingrepen met het oog op het nutsgebruik van het dier of op de beperking van de voortplanting van de diersoort. De Vlaamse Regering stelt de lijst van die ingrepen vast en bepaalt de gevallen waarin en de wijze waarop die ingrepen worden uitgevoerd.

Art. 51. §1. Geen enkele pijnlijke ingreep mag bij een gewerveld dier uitgevoerd worden zonder verdoving.

De verdoving van een warmbloedig dier moet uitgevoerd worden door een dierenarts, behoudens in de gevallen waarin de verantwoordelijke of de diergeneeskundige helper daartoe gemachtigd is overeenkomstig artikel 5, 2°, artikel 6 of artikel 7 van de wet van 28 augustus 1991 op de uitoefening van de diergeneeskunde.

§2. Een verdoving is niet noodzakelijk:
1° als bij vergelijkbare ingrepen bij mensen geen verdoving plaatsheeft;
2° in de bijzondere gevallen waarin volgens het oordeel van de dierenarts een verdoving niet uitvoerbaar is.

§3. In afwijking van paragraaf 1 kan de Vlaamse Regering de ingrepen waarvoor verdoving onder bepaalde voorwaarden niet noodzakelijk is, alsook de daarbij te gebruiken methoden, vaststellen.

Art. 52. §1. Het is verboden om deel te nemen aan tentoonstellingen, keuringen of wedstrijden met dieren waarbij een verboden ingreep als vermeld in artikel 50 is uitgevoerd.

§2. Het is verboden om dieren die een verboden ingreep als vermeld in artikel 50 hebben ondergaan, tot een tentoonstelling, keuring of wedstrijd toe te laten.

§3. Paragraaf 1 en 2 zijn ook van toepassing op dieren die een ingreep als vermeld in artikel 50, §2, 1°, hebben ondergaan.

§3. Het is verboden om dieren waarbij een verboden ingreep als vermeld in artikel 50 is uitgevoerd, te verhandelen.

§4. Paragraaf 1 tot en met 3 zijn niet van toepassing als bewijzen kunnen worden voorgelegd dat de ingreep is uitgevoerd vóór het verbod, vermeld in artikel 50, van kracht werd.

Hoofdstuk 8. Dierproeven

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Art. 53. §1. Dit hoofdstuk is van toepassing op dieren die gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden in dierproeven, en op dieren die specifiek worden gefokt opdat hun organen of weefsels voor wetenschappelijke doeleinden kunnen worden gebruikt. Het is van toepassing totdat de dieren gedood of geadopteerd zijn, of tot ze opnieuw in hun habitat of in een geschikt dierhouderijsysteem zijn geplaatst.

De uitschakeling van pijn, lijden, angst of blijvende schade door de efficiënte toepassing van anesthesie, analgesie of een andere methode heeft niet tot gevolg dat het gebruik van een dier in een procedure buiten het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt.

§2. Dit hoofdstuk is van toepassing op de volgende dieren:
1° levende koppotigen;
2° levende niet-menselijke gewervelde dieren, met inbegrip van:
   a) zich zelfstandig voedende larvale vormen;
   b) foetale vormen van zoogdieren met ingang van het laatste derde deel van hun normale ontwikkeling;
3° in proeven gebruikte dieren die zich in een vroeger ontwikkelingsstadium dan het stadium, vermeld in punt 2°, bevinden, als die dieren bestemd zijn om na dat ontwikkelingsstadium in leven te blijven en ten gevolge van de uitgevoerde proeven gevaar lopen om na het bereiken van dat stadium pijn, lijden, angst of blijvende schade te ondervinden.

§3. Dit hoofdstuk is niet van toepassing op:
1° niet-experimentele landbouwpraktijken;
2° niet-experimentele praktijken in de klinische diergeneeskunde;
3° experimenten in de klinische diergeneeskunde die nodig zijn voor een vergunning voor het in de handel brengen van een diergeneeskundig geneesmiddel;
4° praktijken ten behoeve van erkende dierhouderijen;
5° praktijken die in eerste instantie plaatsvinden om een dier te identificeren;
6° praktijken die waarschijnlijk niet evenveel, of niet meer, pijn, lijden, angst of blijvende schade berokkenen als het inbrengen van een naald volgens goed diergeneeskundig vakmanschap.

Afdeling 2. Algemene bepalingen

Art. 54. §1. Elke dierproef die niet beantwoordt aan de voorwaarden, vermeld in dit hoofdstuk, is verboden.

§2. Dierproeven mogen uitsluitend voor de volgende doeleinden worden uitgevoerd:
1° fundamenteel onderzoek;
2° omzettingsgericht of toegepast onderzoek met een van de volgende doelstellingen:
   a) de vermijding, voorkoming, diagnose of behandeling van ziekten, gezondheidsstoornissen of andere afwijkingen, of de gevolgen daarvan, bij mensen, dieren of planten;
   b) de beoordeling, opsporing, regulering of wijziging van fysiologische toestanden bij mensen, dieren of planten;
   c) het welzijn van dieren en de verbetering van de productieomstandigheden voor dieren die voor landbouwdoeleinden worden gefokt;
3° elke doelstelling, vermeld in punt 2°, tijdens de ontwikkeling, vervaardiging of beproeving van de kwaliteit, doeltreffendheid en veiligheid van geneesmiddelen, levensmiddelen en diervoeders en andere stoffen of producten;
4° de bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid of het welzijn van mens of dier;
5° onderzoek dat gericht is op het behoud van de soort;
6° hoger onderwijs of opleiding voor het verwerven, op peil houden of verbeteren van beroepsvaardigheden;
7° forensisch onderzoek.

Alleen dierproeven die worden uitgevoerd in het kader van een project waarvoor met toepassing van artikel 67 een vergunning wordt verleend, zijn toegestaan.

§3.De volgende dierproeven zijn verboden, tenzij ze door Europese regelgeving worden opgelegd:
1° dierproeven voor de evaluatie van huidcorrosiviteit;
2° dierproeven voor de evaluatie van fototoxiciteit;
3° dierproeven voor de uitwerking en de ontwikkeling van cosmetische eindproducten en ingrediënten of combinaties van ingrediënten van cosmetische producten;
4° dierproeven voor de uitwerking en de ontwikkeling van eindbiociden of detergenten of combinaties van ingrediënten van biociden of detergenten;
5° dierproeven voor de productie van monoklonale antistoffen door de ascitesmethode, behalve in geval van een vrijstelling die is verleend onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt;
6° dierproeven op niet-menselijke primaten van de volgende soorten: Pan troglodytes (chimpansee), Pan paniscus (bonobo), Pongo pygmaeus (orang-oetan) en Gorilla gorilla (gorilla);
7° dierproeven voor de ontwikkeling van tabaksproducten;
8° dierproeven met betrekking tot de conventionele DL 50-test voor acute orale toxiciteit.

§4. Om elk risico voor duplicatie te vermijden is een dierproef verboden als er gegevens bestaan die in België of in een andere Europese lidstaat zijn verkregen met behulp van procedures die bij de wetgeving van de Unie zijn erkend, tenzij in samenhang met die gegevens verdere proeven noodzakelijk zijn ter bescherming van de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu.

Art. 55. De Vlaamse Regering kan, binnen de grenzen van artikel 54, bepalen welke dierproeven ze toestaat of verbiedt, alsook de doeleinden omschrijven waarvoor de dierproeven uitsluitend mogen worden gebruikt, met inbegrip van de methoden voor het doden van de dieren.

Afdeling 3. Proefdieren

Art. 56. §1. Alleen de andere diersoorten dan niet-menselijke primaten die de Vlaamse Regering bepaalt en die specifiek voor het gebruik in procedures zijn gefokt, mogen als proefdier worden gebruikt.

§2. Alleen de volgende niet-menselijke primaten, zover ze nakomelingen zijn van niet-menselijke primaten die in gevangenschap specifiek voor het gebruik in procedures zijn gefokt of afkomstig zijn van zichzelf in stand houdende fokkolonies, mogen als proefdier worden gebruikt:
1° penseelaapje (Callithrix jacchus);
2° Java-aap (Macaca fascicularis);
3° resusaap (Macaca mulatta);
4° andere niet-menselijke primaten dan die, vermeld in artikel 54, §3, 6°.

Art. 57. §1. De Vlaamse Regering kan verdere regels vaststellen voor de herkomst van de proefdieren en kan bijzondere voorwaarden bepalen met betrekking tot het houden van proefdieren van verschillende categorieën.

De Vlaamse Regering kan regels voorschrijven om de herkomst van de dieren vast te stellen en te controleren. Honden en katten moeten echter steeds in een register worden ingeschreven, met vermelding van hun herkomst.

§2. De gebruikers die bij het uitvoeren van dierproeven gebruikmaken van paarden, honden, katten, varkens, herkauwers of primaten, moeten een dierenarts aanwijzen die deskundig is op het domein van de proefdiergeneeskunde en die belast wordt met de bescherming van de gezondheid en het welzijn van die dieren.

§3. De proefdieren, vermeld in artikel 56, §1 en §2, die in een andere Europese lidstaat rechtmatig zijn gefokt of gehouden, kunnen worden aangeleverd of gebruikt voor dierproeven, en de producten die zijn ontwikkeld door gebruikmaking van die dieren, kunnen in de handel worden gebracht.

Art. 58. §1. In het wild gevangen dieren worden niet in dierproeven gebruikt.

§2. De Vlaamse Regering kan onder de voorwaarden die ze bepaalt, afwijkingen van paragraaf 1 toestaan als door middel van een wetenschappelijke motivering wordt aangetoond dat het doel van de dierproef niet kan worden bereikt met een dier dat voor gebruik in procedures is gefokt.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor het vangen van dieren in het wild.

Art. 59. §1. Zwerfdieren en verwilderde exemplaren van huisdiersoorten worden niet in dierproeven gebruikt.

§2. De Vlaamse Regering kan onder de voorwaarden die ze bepaalt, afwijkingen van paragraaf 1 toestaan als cumulatief aan de volgende voorwaarden is voldaan:
1° er is een essentiële behoefte aan studies over de gezondheid en het welzijn van die dieren, of over ernstige gevaren voor het milieu of de gezondheid van mens en dier;

2° er wordt door middel van een wetenschappelijke motivering aangetoond dat het doel van de dierproef alleen door het gebruik van een zwerfdier of een verwilderd dier kan worden bereikt.

Afdeling 4. Erkenningen voor het gebruik van dierproeven

Art. 60. §1. Elke gebruiker is onderworpen aan een voorafgaande erkenning door de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden van die erkenning, alsook de procedure voor het verlenen, het schorsen en het intrekken van de erkenning.

§2. De Vlaamse Regering kan bijkomende voorwaarden opleggen voor de bestemming van dieren na het beëindigen van de dierproeven waarin die dieren gebruikt werden.

Art. 61. §1. Fokkers en leveranciers zijn onderworpen aan een voorafgaande erkenning door de Vlaamse Regering. Artikel 57, §1, is van overeenkomstige toepassing op de inrichtingen van die fokkers of leveranciers.

§2. De Vlaamse Regering kan de erkenning schorsen of intrekken. Ze bepaalt de voorwaarden van die erkenning en de procedure voor het verlenen, het schorsen en het intrekken ervan.

Art. 62. §1. De gebruiker, de fokker of de leverancier wijst een persoon aan die verantwoordelijk is voor de naleving van de voorwaarden van de erkenning en voor het verstrekken van de door de Vlaamse Regering vastgestelde administratieve of statistische inlichtingen.

§2. De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de opleiding en kwalificatie van het personeel van gebruikers, fokkers en leveranciers.

Art. 63. §1. De proefleider is verantwoordelijk voor de dierproeven die hij uitvoert. Hij beschikt over een universitair diploma dat een fundamentele kennis van de medische of biologische wetenschappen waarborgt.

De proefleider bezit in elk geval de kennis en bekwaamheid die nodig zijn voor het uitvoeren van de dierproeven.

De Vlaamse Regering kan extra regels vaststellen met betrekking tot de vorming en de opleiding van de proefleider.

§2. De proefleider is verantwoordelijk voor het nemen van de maatregelen in verband met de nazorg van de dieren.

Als de proefleider gebruikmaakt van paarden, honden, katten, varkens, herkauwers of primaten, doet hij daarvoor een beroep op een dierenarts.

Art. 64. De Vlaamse Regering bepaalt de aard en de vorm van de documenten die de gebruiker, de fokker, de leverancier of de proefleider bijhoudt, alsook de wijze waarop die documenten opgemaakt worden.

Afdeling 5. Controlemechanismen

Art. 65. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de regelmatige inspecties bij alle fokkers, leveranciers en gebruikers, inclusief hun inrichtingen. Tijdens die inspecties wordt gewaakt over de naleving van deze codex.

Art. 66. §1. Er worden ethische commissies opgericht bij de gebruikers. De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling, de werking en de opdrachten van die ethische commissies.

§2. De ethische commissies worden goedgekeurd en gecontroleerd door de bevoegde dienst. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de goedkeuring en de controle van de ethische commissies.

Art. 67. §1. De Vlaamse Regering wijst een bevoegde instantie aan die belast wordt met het vergunnen van projecten.

Geen enkel project mag worden uitgevoerd zonder dat er vooraf een vergunning voor is verleend.

§2. Een project mag alleen worden uitgevoerd als de projectevaluatie gunstig is.

De Vlaamse Regering legt de voorwaarden en evaluatiecriteria vast waaraan een project moet voldoen, alsook de procedures voor het verlenen, het wijzigen, het vernieuwen, het schorsen en het intrekken van de vergunning voor een project. De Vlaamse Regering bepaalt dat die voorwaarden verplichtingen kunnen inhouden voor de verantwoordelijken van de projecten.

§3. Een project wordt na afloop beoordeeld, onder meer op basis van een niet-technische samenvatting. De Vlaamse Regering legt de voorwaarden vast voor de beoordeling en de niet-technische samenvatting van het project.

Art. 68. De Vlaamse Regering richt een Dierenwelzijnscel op, die belast wordt met het dierenwelzijn bij fokkers, leveranciers en gebruikers. Ze bepaalt de samenstelling, de werking en de opdrachten van de Dierenwelzijnscel.

Art. 69. §1. De Vlaamse Regering richt een Proefdierencommissie op, die tot taak heeft advies te verlenen over het aanschaffen, het fokken, de huisvesting, de verzorging en het gebruik van proefdieren, en die zorgt voor de verspreiding van de beste praktijken.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling en de werking van de Proefdierencommissie, die onder meer samengesteld is uit vertegenwoordigers van de wetenschappelijke en medische wereld.

§3. De leden van de Proefdierencommissie zijn verplicht tot geheimhouding.

Afdeling 6. Het verloop van de dierproeven

Art. 70. §1. Dierproeven worden beperkt tot het strikt noodzakelijke.

§2. Er mag geen dierproef worden uitgevoerd als het nagestreefde resultaat kan worden verkregen met behulp van een andere methode of beproevingsstrategie waarbij geen levende dieren worden gebruikt en die in de wetgeving van de Europese Unie is erkend.

§3. Als dierproeven op verschillende manieren kunnen worden uitgevoerd, worden de proeven geselecteerd die aan het grootste aantal van de volgende eisen voldoen:
1° er wordt een zo gering mogelijk aantal dieren gebruikt;
2° er worden dieren gebruikt die het minst gevoelig zijn voor pijn, lijden, angst of blijvende schade;
3° de proeven berokkenen het minste pijn, lijden, angst of blijvende schade;
4° de proeven leveren naar verwachting de meest bevredigende resultaten op.

§4. Dierproeven worden, voor zover dat van toepassing is, steeds onder algemene of plaatselijke verdoving uitgevoerd en er worden pijnstillers of andere gepaste methoden gebruikt om de pijn, het lijden en de angst tot een minimum beperken.

Procedures waarbij zware letsels worden toegebracht die hevige pijn kunnen veroorzaken, worden niet zonder verdoving uitgevoerd.

Verdoving hoeft niet te worden toegepast als geoordeeld wordt dat die verdoving bij het dier een groter trauma veroorzaakt is dan de procedure zelf of als de verdoving onverenigbaar is met het doel van de dierproef.

Er mogen aan dieren geen stoffen worden toegediend waardoor ze niet meer of in verminderde mate in staat zijn pijn te tonen bij te lichte verdoving of te geringe pijnstilling. Als de toediening van een dergelijke stof toch noodzakelijk is, wordt die procedure wetenschappelijk gemotiveerd en worden nadere gegevens over het verdovings- of pijnstillingsprotocol verstrekt.

Als dieren pijn kunnen lijden nadat de verdoving is uitgewerkt, worden ze preventief en postoperatief behandeld met pijnstillers of andere geschikte pijnbestrijdingsmethoden, voor zover dat verenigbaar is met het doel van de dierproef.

Zodra het doel van de dierproef is bereikt, worden gepaste maatregelen genomen om het lijden van het dier tot een minimum te beperken.

§5. De dood als eindpunt van een dierproef wordt zo veel mogelijk vermeden en wordt vervangen door in een vroege fase vaststelbare, humane eindpunten.

Als de dood als eindpunt onvermijdelijk is, wordt de dierproef zo opgezet dat zo weinig mogelijk dieren sterven. De duur en de intensiteit van het lijden voor het dier worden zo gering mogelijk gehouden, en er wordt voor gezorgd dat het dier, voor zover dat mogelijk is, pijnloos sterft.

Art. 71. §1. Dierproeven van didactische aard zijn alleen toegestaan in het hoger onderwijs, voor zover ze onmisbaar zijn voor de vorming van de studenten en niet door andere evenwaardige didactische methoden kunnen worden vervangen.

§2. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen voor het opzetten van dierproeven met het oog op de opleiding van gespecialiseerd personeel in de laboratoria.

Art. 72. §1. Elke inrichting voor proefdieren beschikt over installaties en voorzieningen die aangepast zijn aan de diersoorten die erin ondergebracht zijn.

De installaties en voorzieningen, vermeld in het eerste lid, zijn zo ontworpen en gebouwd, en hebben een dusdanige werking dat de dierproeven zo doelmatig mogelijk kunnen worden uitgevoerd en dat met zo weinig mogelijk dieren en met een minimum aan pijn, lijden, angst of blijvende schade naar betrouwbare resultaten wordt gestreefd.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de eisen, vermeld in paragraaf 1.

Hoofdstuk 9. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn

Art. 73. Er wordt een Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn opgericht. De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling en de werking van die raad. Onder meer de vertegenwoordigers van de verenigingen voor dierenbescherming, van het wetenschappelijk onderzoek, van de dierenartsen en van de kwekers maken er deel van uit.

Art. 74. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn heeft tot taak aangelegenheden in verband met de bescherming en het welzijn van dieren te bestuderen. De raad voert onderzoek in opdracht van de Vlaamse Regering, geeft advies daarover en kan voorstellen doen.

Hoofdstuk 10. Strafbepalingen

Afdeling 1. Handhaving

Art. 75. §1. Onverminderd de ambtsbevoegdheid van de officieren van de gerechtelijke politie worden overtredingen op deze codex en de uitvoeringsbesluiten ervan, en op de Europese verordeningen, beschikkingen en besluiten ter zake, opgespoord en vastgesteld door:
1° de leden van de federale en lokale politie;
2° de statutaire en contractuele personeelsleden van de bevoegde dienst die worden aangewezen door de Vlaamse Regering.

De contractuele personeelsleden van de bevoegde dienst leggen vóór de uitoefening van hun functie de eed af in handen van de Vlaamse Regering.

De personeelsleden van de bevoegde dienst hebben een legitimatiebewijs bij zich en tonen dat desgevraagd onmiddellijk. De Vlaamse Regering kan bepalen wie het legitimatiebewijs verleent, en kan het model en de inhoud ervan vaststellen.

§2. De overheidspersonen, vermeld in paragraaf 1, kunnen alle inlichtingen en stukken opvragen die ze voor het volbrengen van hun taak nodig achten en kunnen alle nuttige vaststellingen verrichten.

Bij de uitoefening van hun opdracht mogen ze alle vervoersmiddelen, gronden, bedrijven of lokalen waar levende dieren gehouden of gebruikt worden, betreden. Het bezoek van lokalen die tot woning dienen, is alleen toegestaan van 5 uur ’s morgens tot 9 uur ’s avonds en met verlof van de rechter in de politierechtbank. Dat verlof is ook vereist voor het bezoek, buiten die uren, van lokalen die niet voor het publiek toegankelijk zijn.

Ze zijn gemachtigd om in de uitoefening van hun bevoegdheden:
1° assistentie te vorderen van de politie voor de opdrachten waarbij er een risico kan worden geïdentificeerd voor hun veiligheid;
2° zich te laten bijstaan door personen die ze daarvoor op grond van hun deskundigheid hebben aangewezen;
3° over te gaan tot het verhoor van de overtreder en tot elk ander nuttig verhoor;
4° alle nodige maatregelen te nemen of op te leggen om de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 13 en 14, onverwijld te doen naleven.

§3. Zonder afbreuk te doen aan de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens kunnen de overheidspersonen, vermeld in paragraaf 1, vaststellingen doen met audiovisuele middelen. Ze kunnen ook audiovisueel materiaal van derden gebruiken, op voorwaarde dat die derden dat materiaal rechtmatig hebben gemaakt of verkregen.

§4. De processen-verbaal die de overheidspersonen, vermeld in paragraaf 1, opstellen, hebben bewijskracht tot het tegenbewijs is geleverd. Een afschrift ervan wordt binnen vijftien dagen na de vaststelling aan de overtreders toegezonden.

§5. De processen-verbaal die worden opgesteld door de statutaire en contractuele personeelsleden van de bevoegde dienst die door de Vlaamse Regering aangewezen zijn, worden bezorgd aan de ambtenaar die met toepassing van artikel 85 is aangesteld.

§6. Als een overtreding van deze codex of een uitvoeringsbesluit ervan, of van de Europese verordeningen en beschikkingen of besluiten ter zake, is vastgesteld, kunnen de personeelsleden, vermeld in paragraaf 5, een waarschuwing richten tot de overtreder waarbij die tot stopzetting van de overtreding wordt aangemaand.

De waarschuwing wordt, in de vorm van een afschrift van het proces-verbaal waarin de feiten zijn vastgesteld, binnen vijftien dagen na de vaststelling van de overtreding aan de overtreder toegezonden.

De waarschuwing bevat:
1° de ten laste gelegde feiten en de overtreden wetsbepaling of -bepalingen;
2° de termijn waarin die feiten moeten worden stopgezet;
3° de vermelding dat, als aan de waarschuwing geen gevolg wordt gegeven, het proces-verbaal zal worden bezorgd aan de ambtenaar die belast is met de toepassing van de procedure, vermeld in artikel 85, en dat de procureur des Konings zal kunnen worden ingelicht.

Art. 76. §1. Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) kan het bevoegde personeelslid van de bevoegde dienst beslissen om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het tweede tot en met het tiende lid.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, geldt alleen gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de voorbereidende werkzaamheden die daarmee verband houden, in het kader van de decretale en reglementaire opdrachten van het bevoegde personeelslid van de bevoegde dienst, op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast. De voorbereidende werkzaamheden mogen in voorkomend geval niet langer dan één jaar duren vanaf de ontvangst van een verzoek tot uitoefening van een van de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening.

De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek dat de weigering of beperking van de rechten, vermeld in het eerste lid, rechtvaardigt of van de controle daarop.

§2. Als de betrokkene in het geval, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, tijdens de periode, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, bevestigt de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming de ontvangst daarvan.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming brengt de betrokkene, zo snel mogelijk en in elk geval binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, schriftelijk op de hoogte van elke weigering of beperking van de rechten, vermeld in het eerste lid. De verdere informatie over de nadere redenen voor die weigering of die beperking hoeft niet te worden

verstrekt als dat de decretale en reglementaire opdrachten van het bevoegde personeelslid van de bevoegde dienst zou ondermijnen, met behoud van de toepassing van het vierde lid. Als het nodig is, kan de voormelde termijn met twee maanden worden verlengd, rekening houdend met het aantal aanvragen en de complexiteit ervan. De verwerkingsverantwoordelijke brengt de betrokkene binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van die verlenging en van de redenen voor het uitstel.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming informeert de betrokkene ook over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en over de mogelijkheid om een beroep in rechte in te stellen.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming noteert de feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing is gebaseerd. Die informatie houdt hij ter beschikking van de voormelde Vlaamse toezichtcommissie.

Nadat het onderzoek afgesloten is, worden de rechten, vermeld in artikel 13 tot en met 22 van de voormelde verordening, in voorkomend geval, conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast.

§3. Als een dossier dat persoonsgegevens als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, bevat, naar het Openbaar Ministerie is gestuurd en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, en als er onduidelijkheid is over het geheim van het onderzoek onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, mag de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming op verzoek van de betrokkene overeenkomstig artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening pas antwoorden nadat het Openbaar Ministerie of, in voorkomend geval, de onderzoeksrechter heeft bevestigd dat een antwoord het onderzoek niet in het gedrang brengt of kan brengen.

Art. 77. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 75 worden overtredingen op deze codex en de uitvoeringsbesluiten ervan, en op de Europese verordeningen, beschikkingen en besluiten ter zake, in slachthuizen, grensinspectieposten, plaatsen van uitgang en erkenningsplichtige inrichtingen, vastgesteld door dierenartsen die daartoe door de bevoegde dienst aangesteld worden en die geen deel van die dienst uitmaken. De Vlaamse Regering bepaalt de opdrachten die de aangestelde dierenartsen uitvoeren.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van aanstelling en de vergoeding van de dierenartsen, vermeld in paragraaf 1.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt het tarief en de regels voor de betaling van retributies door de slachthuizen en de inrichtingen, vermeld in paragraaf 1, voor de opdrachten die uitgevoerd zijn door de dierenartsen die de bevoegde dienst heeft aangesteld.

§4. De vaststellingen van de dierenartsen, vermeld in paragraaf 1, kunnen als basis worden gebruikt voor de opmaak van de processen-verbaal door de personen, vermeld in artikel 75.

Afdeling 2. Straffen

Art. 78. §1. Onverminderd de toepassing, in voorkomend geval, van strengere straffen bepaald bij het Strafwetboek, wordt elke persoon gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 52 euro tot 100.000 euro, die:
1° dierengevechten of schietoefeningen op dieren organiseert, er met zijn dieren of als toeschouwer aan deelneemt, er op welke wijze ook medewerking aan verleent, of over de uitslag ervan weddenschappen organiseert of aan die weddenschappen deelneemt;
2° een dier achterlaat met de bedoeling zich ervan te ontdoen;
3° pijnlijke ingrepen verricht in overtreding van artikel 51, §1;
4° amputaties verricht die verboden zijn krachtens artikel 50, §1;
5° proeven doet in omstandigheden die strijdig zijn met artikel 54, 55, 57, §3, artikel 70 en 71;
6° een erkenningsaanvraag indient met het oog op de uitbating van een inrichtring als vermeld in artikel 8, §1, hoewel voor de aanvrager een verbod geldt als vermeld in artikel 8, §4;
7° een inrichting als vermeld in artikel 8, §1, beheert of er een direct toezicht uitoefent op de dieren, hoewel voor die persoon een verbod geldt als vermeld in artikel 8, §4;
8° seksuele betrekkingen heeft met dieren;
9° dieren houdt in weerwil van een gerechtelijk verbod op het houden van dieren dat is opgelegd op grond van artikel 84.

§2. Onverminderd de toepassing, in voorkomend geval, van strengere straffen bepaald bij het Strafwetboek, wordt elke persoon gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 52 euro tot 100.000 euro die, uitgezonderd bij overmacht, handelingen pleegt die niet in deze codex worden geregeld maar waardoor een dier zonder noodzaak omkomt of waardoor aan een dier zonder noodzaak een verminking, een letsel of pijn wordt toegebracht.

Art. 79. Onverminderd de toepassing, in voorkomend geval, van strengere straffen bepaald bij het Strafwetboek, wordt elke persoon gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 52 euro tot 100.000 euro, of met een van die straffen alleen:
1° die de aanvalsdrift van een dier opdrijft door het op te hitsen tegen een ander dier;
2° die aan een dier bepaalde stoffen die zijn bepaald door de Vlaamse Regering, toedient of laat toedienen met het doel de prestaties van dat dier te beïnvloeden of het opsporen van stoffen die de prestaties van dat dier beïnvloeden, te bemoeilijken;
3° bij wie een andere overtreding van artikel 13 of 14, of van hoofdstuk 4 of hoofdstuk 8 wordt vastgesteld dan die vermeld in artikel 78, 5°, of bij wie een overtreding wordt vastgesteld van een besluit dat is genomen ter uitvoering van die bepalingen;
4° die de maatregelen, vermeld in artikel 75, §2, derde lid, 4°, van de bevoegde overheidspersonen niet nakomt of de genomen maatregelen tenietdoet;
5° die een dier arbeid laat verrichten die kennelijk zijn natuurlijke krachten te boven gaat;
6° bij wie een overtreding van hoofdstuk 6 wordt vastgesteld;
7° die honden als last- en trekdier gebruikt, onverminderd de afwijkingen die de Vlaamse Regering kan verlenen onder de voorwaarden die ze bepaalt;
8° die een blind gemaakte vogel te koop aanbiedt, verkoopt, koopt of houdt;
9° die een dier gebruikt voor africhting, enscenering, reclame of vergelijkbare doeleinden in die mate dat het oneigenlijke gebruik duidelijk leidt tot vermijdbare pijn, lijden of letsels;

10° die handelt in strijd met artikel 11, 2°, artikel 11, 3°, artikel 13, §3, artikel 36, §3, 4°, of artikel 36, §3, 5°;
11° die aan een dier een stof toedient die pijn of letsel kan berokkenen, behalve om medische redenen of voor dierproeven als vermeld in hoofdstuk 8;
12° die dieren afstaat aan personen van minder dan 18 jaar en daarmee een inbreuk pleegt op artikel 38, §1, eerste lid, 2°;
13° die een dier onder rembours verzendt per post;
14° die een bedrijf als vermeld in artikel 8, §1, uitbaat, ofwel zonder over de erkenning te beschikken die wordt vereist bij artikel 8, ofwel met miskenning van de voorwaarden, vermeld in artikel 8, §2, eerste en tweede lid, of die de bepalingen overtreedt die zijn genomen ter uitvoering van artikel 7, 20, 21, 23, 25, 29 of 32, of de verplichtingen, vermeld in artikel 16, §1, eerste lid, artikel 16, §2, eerste en tweede lid, artikel 37 en 38, §1, eerste lid, 4°, §2 en §3;
15° die geverfde of anderszins kunstmatig gekleurde dieren houdt of verhandelt;
16° die dieren als prijs, beloning of gift uitlooft of uitreikt bij aankopen, wedstrijden, verlotingen, weddenschappen of andere vergelijkbare evenementen, behalve de afwijkingen die door de Vlaamse Regering kunnen worden verleend volgens de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt. Die afwijkingen kunnen alleen worden verleend ter gelegenheid van feesten, jaarmarkten, wedstrijden en andere manifestaties met een professioneel of geassimileerd karakter;
17° bij wie een overtreding wordt vastgesteld van de bepalingen van verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97;
18° bij wie een overtreding wordt vastgesteld van de bepalingen van verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad van 24 september 2009 inzake de bescherming van dieren bij het doden;
19° bij wie een overtreding wordt vastgesteld van artikel 27;
20° die een straatpaardenkoers of een oefenmoment ter voorbereiding van een dergelijke koers organiseert of eraan deelneemt, waarbij de koers volledig of gedeeltelijk gelopen wordt op de openbare weg waarvan de bestrating bestaat uit asfalt, beton, straatkeien, klinkers of een ander hard materiaal.

Art. 80. Overtredingen op deze codex of de uitvoeringsbesluiten ervan, of op de Europese verordeningen en beschikkingen of besluiten ter zake, die niet in artikel 78 en 79 zijn bepaald, worden bestraft een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 52 euro tot 100.000 euro, of met een van die straffen alleen.

Art. 81. Naast de straffen, vermeld in artikel 78 en 79, kan de rechtbank de sluiting bevelen van de inrichting waarin de misdrijven werden gepleegd. Die sluiting kan definitief zijn, of voor een termijn van één maand tot vijf jaar.

Art. 82. Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk 7 en van artikel 85 van deze codex, zijn van toepassing op de misdrijven, vermeld in deze codex.

Art. 83. Bij herhaling binnen vijf jaar na de vorige veroordeling wegens een misdrijf als vermeld in artikel 78, 79 of 80 kan dat misdrijf bestraft worden met een gevangenisstraf en met een boete die gelijk is aan het dubbele van het maximumbedrag dat bepaald is voor het misdrijf dat het laatst is gepleegd, of met een van die straffen alleen, zonder dat die straf lager mag zijn dan 200 euro of minder vijftien dagen gevangenisstraf.

De rechtbank kan in de gevallen, vermeld in het eerste lid, bovendien de sluiting bevelen van de inrichting waarin de misdrijven werden gepleegd. Die sluiting kan definitief zijn, of voor een termijn van twee maanden tot vijf jaar.

Art. 84. De rechtbank kan, boven op de veroordeling wegens een overtreding als vermeld in deze codex, aan de overtreder het recht ontzeggen om definitief of voor een termijn van één maand tot vijf jaar dieren van een of meer soorten te houden.

Afdeling 3. Bestuurlijke transactie

Art. 85. §1. Bij overtredingen van deze codex of de besluiten genomen ter uitvoering ervan, of van de Europese verordeningen en beschikkingen of besluiten ter zake, kan de ambtenaar die de Vlaamse Regering daartoe bij het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid heeft aangesteld, een geldsom bepalen waarvan de vrijwillige betaling door de overtreder de publieke vordering doet vervallen. Als de overtreder weigert om die som te betalen, dan wordt het dossier aan de procureur des Konings toegezonden.

§2. Er kan een administratieve geldboete worden opgelegd tot uiterlijk drie jaar na de feitelijke overtreding tegen de bepalingen van deze codex.

De daden van onderzoek of van vervolging die zijn verricht binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, stuiten de loop ervan. Met die daden begint een nieuwe termijn van gelijke duur te lopen, zelfs ten aanzien van personen die niet bij deze daden van onderzoek of van vervolging betrokken waren.

§3. Het bedrag van de te betalen geldsom mag niet lager zijn dan de helft van het minimumbedrag en mag niet hoger zijn dan het maximumbedrag van de voor de overtreding bepaalde geldboete.

Bij samenloop van verschillende overtredingen worden de bedragen van de geldsommen samengevoegd, zonder dat het totale bedrag hoger mag zijn dan het dubbele van het maximumbedrag van de boete, vermeld in artikel 78, 79 en 80.

Het bedrag van de geldsommen, vermeld in het eerste lid, wordt verhoogd met de opdeciemen die van toepassing zijn op de strafrechtelijke geldboeten.

§4. De expertisekosten, alsook de kosten die worden gemaakt ter uitvoering van artikel 86, §3, worden ten laste gelegd van de overtreder.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de betalingsvoorwaarden voor de geldsommen, vermeld in paragraaf 1 tot en met 4.

Afdeling 4. Inbeslagname

Art. 86. §1. Als de overheidspersonen, vermeld in artikel 75, §1, een inbreuk vaststellen op deze codex of de uitvoeringsbesluiten ervan, of op Europese verordeningen, beschikkingen of besluiten en als het gaat om een inbreuk met betrekking tot levende dieren, kunnen ze die dieren administratief in beslag nemen en zo nodig onderbrengen in een geschikte opvangplaats.

Ze kunnen dieren ook in beslag nemen als die dieren gehouden worden in weerwil van een verbod dat met toepassing van artikel 84 werd uitgesproken.

§2. Als dieren die met toepassing van paragraaf 1 in beslag worden genomen, in een erkend dierenasiel worden opgevangen, bezorgt dat erkende dierenasiel aan de bevoegde dienst een overzicht van de dieren die zijn opgevangen en de tijdsduur waarin ze zijn opgevangen.

Er wordt een vergoeding betaald aan het erkende dierenasiel voor de opvang en voor de kosten die verbonden zijn aan de opvang van in beslag genomen dieren.

De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de vergoeding en de nadere regels van de procedure, vermeld in het eerste en tweede lid.

§3. In de gevallen, vermeld in paragraaf 1, wordt een kopie van het proces-verbaal, vermeld in artikel 75, §4, aan de bevoegde dienst bezorgd.

§4. De bevoegde dienst bepaalt de bestemming van het dier dat overeenkomstig paragraaf 1 in beslag werd genomen. Die bestemming kan bestaan uit:
1° het al dan niet tegen waarborgsom teruggeven van het dier aan de verantwoordelijke van het dier;
2° het verkopen van het dier;
3° het in volle eigendom geven van het dier aan een natuurlijke persoon of rechtspersoon;
4° het slachten van het dier;
5° het zonder verwijl doden van het dier.

§5. Het beslag, vermeld in paragraaf 1, wordt van rechtswege opgeheven door de beslissing, vermeld in paragraaf 4, of, bij het uitblijven van een dergelijke beslissing, na een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de datum van de inbeslagname.

Art. 87. De overheidspersonen, vermeld in artikel 75, §1, kunnen de kadavers, het vlees of de objecten die ofwel het voorwerp vormen van de inbreuk, ofwel gediend hebben om de inbreuk te plegen of bestemd waren om de inbreuk te begaan, administratief in beslag nemen en eventueel vernietigen.

Art. 88. §1. De verantwoordelijke van het dier is een vergoeding verschuldigd aan de bevoegde dienst voor de kosten die verbonden zijn aan de maatregelen die worden genomen met toepassing van artikel 86, §1 en §4, en artikel 87.

De Vlaamse Regering bepaalt de tarieven van de vergoedingen, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels van de procedure voor de betaling van de vergoedingen vast.

§2. Dode dieren of dieren die op bevel van de bevoegde dienst zijn gedood, worden verwijderd overeenkomstig de voorschriften van de bevoegde overheid. De eventuele kosten die de bevoegde dienst daarvoor heeft gemaakt, worden verhaald op de verantwoordelijke van het dier.

Art. 89. §1. Als de schuldenaar van de vergoeding, vermeld in artikel 88, §1, in gebreke blijft bij het betalen van de verschuldigde kosten, verhoogd met de invorderingskosten, vermeld in artikel 88, worden die bedragen bij dwangbevel ingevorderd.

§2. Het dwangbevel wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar of ambtenaren die de Vlaamse Regering daartoe heeft aangewezen.

Het dwangbevel wordt aan de schuldenaar, vermeld in paragraaf 1, bij deurwaardersexploot betekend.

§3. De schuldenaar, vermeld in paragraaf 1, kan binnen een termijn van dertig dagen na de ontvangst van het dwangbevel verzet doen door het Vlaamse Gewest

te laten dagvaarden. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging. Het Vlaamse Gewest kan de rechter verzoeken om de schorsing van de tenuitvoerlegging op te heffen.

§4. In het kader van het dwangbevel kan bewarend beslag gelegd worden. Op dat bewarend beslag is deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging van toepassing.

§5. Een beroep tegen een dwangbevel kan alleen worden ingesteld voor geschillen die in verband met de tenuitvoerlegging van het dwangbevel rijzen. Die geschillen worden voor de beslagrechter gebracht.

§6. Op grond van het uitvoerbaar verklaarde dwangbevel en tot zekerheid van voldoening van de kosten, vermeld in artikel 88, heeft het Vlaamse Gewest een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de schuldenaar en kan het een wettelijke hypotheek nemen op alle daarvoor vatbare en in het Vlaamse Gewest gelegen of geregistreerde goederen van de schuldenaar, vermeld in paragraaf 1.

Het voorrecht, vermeld in het eerste lid, neemt de rang in onmiddellijk na de voorrechten, vermeld in artikel 19 en 20 van de Hypotheekwet van 16 december 1851 en artikel 23 van boek II van het Wetboek van Koophandel.

De rang van de wettelijke hypotheek wordt bepaald door de dagtekening van de inschrijving die genomen wordt krachtens het uitvoerbaar verklaarde en betekende dwangbevel.

De hypotheek wordt ingeschreven op verzoek van de ambtenaar, vermeld in paragraaf 2. De inschrijving heeft plaats, niettegenstaande verzet, betwisting of beroep, op voorlegging van een afschrift van het dwangbevel, dat eensluidend wordt verklaard door die ambtenaar en dat melding maakt van de betekening ervan.

Art. 90. §1. In afwijking van artikel 89 kan de ambtenaar, vermeld in artikel 89, §2, beslissen om af te zien van de invordering van de kosten, vermeld in artikel 88, als de invorderingskosten groter zijn dan het terug te vorderen bedrag of als niet kan worden vastgesteld wie de overtreder is.

§2. De ambtenaar die belast is met de inning en de invordering van de kosten, vermeld in artikel 88, beslist ook over de gemotiveerde verzoeken tot uitstel of spreiding van betaling die de overtreder tot hem richt.

Afdeling 5. Verbeurdverklaring

Art. 91. §1. De rechtbank kan in de gevallen, vermeld in artikel 86, §1, eerste lid, de verbeurdverklaring van de in beslag genomen dieren bevelen.

§2. De rechtbank beveelt altijd tot de verbeurdverklaring van:
1° de dieren die met toepassing van artikel 86, §1, tweede lid, in beslag zijn genomen;
2° het geldbedrag dat wordt ingezet of het entreegeld dat voor dierengevechten of schietoefeningen op dieren wordt ontvangen, alsook de voorwerpen of installaties die voor die gevechten of oefeningen worden gebruikt.

Hoofdstuk 11. Slotbepalingen

Art. 92. §1. De wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren wordt, wat het Vlaamse Gewest betreft, opgeheven.

§2. Onverminderd de opheffingsbepaling, vermeld in paragraaf 1, en de verbodsbepalingen, vermeld in artikel 27, 1°, blijft artikel 6ter, derde en vierde lid, van de voormelde wet van 14 augustus 1986 in het Vlaamse Gewest van kracht voor de uitbaters van een paardencarrousel die zich tijdig op rechtsgeldige wijze hebben geregistreerd en aan wie een premie werd toegekend voor de stopzetting van hun carrousel in het kader van het uitdoofscenario dat de Vlaamse Regering voor dit type van kermisattracties heeft bepaald.

§3. Onverminderd de opheffingsbepaling, vermeld in paragraaf 1, en de verbodsbepalingen, vermeld in artikel 11, 2°, artikel 36 en artikel 63, 4°, blijven artikel 9bis, §2, artikel 9ter en artikel 9quater van de voormelde wet van 14 augustus 1986 in het Vlaamse Gewest van kracht voor de uitbaters van een houderij voor pelsdieren die zich tijdig op rechtsgeldige wijze hebben geregistreerd en aan wie een vergoeding werd toegekend voor bedrijfsstopzetting of bedrijfsreconversie in het kader van het uitdoofscenario dat de Vlaamse Regering voor dit type van inrichtingen heeft bepaald.

§4. Onverminderd de opheffingsbepaling, vermeld in paragraaf 1, en de verbodsbepalingen, vermeld in artikel 11, 3°, en artikel 13, §3, blijven artikel 9quinquies, §2, artikel 9sexies en artikel 9septies van de voormelde wet van 14 augustus 1986 in het Vlaamse Gewest van kracht voor de uitbaters van een inrichting voor de productie van foie gras door middel van dwangvoedering die zich tijdig op rechtsgeldige wijze hebben geregistreerd en aan wie een vergoeding werd toegekend voor bedrijfsstopzetting of bedrijfsreconversie in het kader van het uitdoofscenario dat de Vlaamse Regering voor dit type van inrichtingen heeft bepaald.

Art. 93. In afwijking van artikel 43 mag de bedwelming bij runderen die geslacht worden volgens speciale methoden die vereist zijn voor religieuze riten, tijdelijk onmiddellijk na het kelen plaatsvinden, tot op de datum waarop de Vlaamse Regering bepaalt dat omkeerbare bedwelming voor die diersoorten praktisch toepasbaar is.

Art. 94. Onverminderd de verbodsbepaling in artikel 11, 1°, is het houden van walvisachtigen in een dierentuin toegestaan zolang de inrichting daarvoor over een rechtsgeldige omgevingsvergunning beschikt die is verleend overeenkomstig het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Els STERCKX
Jan LAEREMANS
Klaas SLOOTMANS
Suzy WOUTERS
Chris JANSSENS